

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 50, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017510, 67017505, fakss 67017673, e-pasts: ceturtais@lrvk.gov.lv

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijas
valsts sekretāram Guntim Puķītim
Peldu ielā 25, Rīgā, LV-1494

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

02.12.2011.

Nr.5.1-2-7/2011

**Siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu administrēšanas atbilstība normatīvo
aktu prasībām un izveidotās sistēmas efektivitāte**

Saturs

Revīzijas juridiskais pamatojums	3
Revīzijas mērķis	3
Valsts kontroles revidentu atbildība	3
Revidējamās vienības atbildība	3
Revīzijas apjoms	3
Kopsavilkums	4
Revidējamās jomas īss raksturojums	6
Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi	10
1. Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politika un emisijas kvotu sadale operatoriem	10
1.1. Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politika	10
1.2. SEG emisijas kvotu rezerve	17
1.3. Lēmumi par emisijas kvotu piešķiršanu	18
1.4. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas oglekļa dioksīda emisiju pārnese uz mazākas jaudas ārpus sistēmas esošām iekārtām	23
2. SEG emisijas atļauju izsniegšana operatoriem un atļaujas nosacījumu ievērošanas pārbaudes	26
Valsts vides dienesta vienotās dokumentu vadības sistēmas ieviešana	31
3. Pārskatu par SEG emisiju kontrole un SEG emisijas atļauju anulēšana	32
3.1. Pārskatu par SEG emisiju kontrole	32
3.2. SEG emisijas atļauju anulēšana	39
4. Emisijas kvotu pārskaitīšanas un nodošanas uzraudzība	42
4.1. Emisijas kvotu pārskaitīšanas termiņi	42
4.2. Informācija par SEG emisijas atļaujām un to anulēšanu	44

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2.pantu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 02.05.2011. revīzijas uzdevumu Nr.5.1-2-7/2011, veikta likumības revīzija „Siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu administrēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām un izveidotās sistēmas efektivitāte”.
2. Revīziju veica vecākais valsts revidents Jānis Salenieks (grupas vadītājs), valsts revidente Linda Mikanovska, valsts revidente Inese Priedīte un valsts revidente Ineta Rancāne.

Revīzijas mērķis

3. Revīzijas mērķis ir pārliecināties, vai:
 - 3.1. siltumnīcefektu izraisošo gāzu (turpmāk – SEG) emisijas kvotu administrēšana notiek atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
 - 3.2. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Latvijā ir ieviesta tādā veidā, kas veicina uzņēmumus samazināt emisijas, minimāli ietekmējot uzņēmumu ekonomisko attīstību.

Valsts kontroles revidentu atbildība

4. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamās vienības atbildība

5. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Valsts vides dienests un valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) ir atbildīgi par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

6. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu administrēšanas atbilstību normatīvajiem aktiem.
7. Ņemot vērā, ka revīzija ir veikta par jomu, kurā ir iesaistītas vairākas atbildīgās institūcijas, revīzijas rezultātā ir sagatavoti divi revīzijas ziņojumi:
 - 7.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai par Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politikas īstenošanu un operatoru uzraudzības atbilstību normatīvajiem aktiem;
 - 7.2. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai par SEG emisijas kvotu pirkšanas izdevumu iekļaušanas enerģētikas nozares tarifiem un ieņēmumu no emisijas kvotu pārdošanas izlietojuma atbilstību normatīvajiem aktiem.
8. Šis ziņojums ir sagatavots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai par Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politikas īstenošanu un operatoru uzraudzības atbilstību normatīvajiem aktiem.
9. Revīzija ietvēra pārbaudes Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, Valsts vides dienestā un valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.
10. Revīzija tika veikta par laika posmu no 01.01.2008. līdz 31.05.2011.
11. Revīzijā izlases veidā ir veiktas:
 - 11.1. SEG emisijas atļauju izsniegšanas pārbaudes:

- 11.1.1. Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot 13 SEG emisijas atļauju izsniegšanu;
- 11.1.2. Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot sešu SEG emisijas atļauju izsniegšanu;
- 11.1.3. Liepājas reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot sešu SEG emisijas atļauju izsniegšanu;
- 11.1.4. Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot piecu SEG emisijas atļauju izsniegšanu.
- 11.2. pārbaudes par SEG emisijas atļauju nosacījumu ievērošanas uzraudzību:
 - 11.2.1. Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot 37 SEG emisiju pārskatus un 56 pārbaudes aktus;
 - 11.2.2. Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot 15 SEG emisiju pārskatus un 19 pārbaudes aktus;
 - 11.2.3. Liepājas reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot deviņus SEG emisiju pārskatus un deviņus pārbaudes aktus;
 - 11.2.4. Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē, pārbaudot 16 SEG emisiju pārskatus un 21 pārbaudes aktu.
- 11.3. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā desmit SEG emisijas kvotu piešķiršanas pārbaudes iekārtām, kurām emisijas kvotas tika piešķirtas pēc Emisijas kvotu sadales plāna¹ iesniegšanas Eiropas Komisijai.

Kopsavilkums

- 12. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Latvijā pietiekami nenodrošina Eiropas Savienības direktīvā² noteiktā mērķa – *siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, minimāli ietekmējot uzņēmumu ekonomisko attīstību* – sasniegšanu, jo:
 - 12.1. valsts nav izmantojusi Emisijas kvotu sadales plānu kā instrumentu operatoru SEG emisiju samazināšanā - Emisijas kvotu sadales plānā³ ir piemērots emisijas kvotu samazinājums par 5% visām nozarēm, neizvērtējot operatoru iekārtu potenciālu SEG emisiju samazināšanā;
 - 12.2. jau izstrādājot Klimata pārmaiņu samazināšanas programmu 2005. - 2010.gadam⁴, bija zināms, ka Latvija spēs izpildīt savas starptautiskās emisiju samazināšanas saistības, kuras uzliek ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokols, arī gadījumā, ja netiktu īstenots neviens valsts noteiktais papildu pasākums SEG emisiju samazināšanai, tādējādi nenosakot mērķtiecīgas un operatorus motivējošas darbības emisiju samazināšanā;
 - 12.3. emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu reglamentējošie politikas plānošanas dokumenti un tiesību akti neparedz uzņēmumu (operatoru) pienākumu investēt no emisijas kvotu pārdošanas gūtos ieņēmumus SEG emisijas samazināšanā, kā rezultātā,

¹ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) 04.09.2008. rīkojumu Nr.542).

² Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, preambulas 5.punkts, 1.pants.

³ MK 09.08.2006. rīkojums Nr.608 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010); Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348).

⁴ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 7.2.nodaļa.

piemēram, akciju sabiedrībai „Latvenergo” 2006.gadā bija pienākums ieņēmu no emisijas kvotu pārdošanas daļu - 3,5 miljonus latu ieskaitīt valsts budžetā kā maksājumus par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes), nevis veicināt SEG emisiju samazināšanu;

- 12.4. dabas resursu nodokļa likme par oglekļa dioksīda emisiju ir noteikta sešas reizes zemāka nekā vidējās emisijas kvotu tirgus cenas, ņemot vērā 20% emisijas kvotu iztrūkumu operatoriem, tādējādi veicinot nelielas (līdz 20 megavatiem) jaudas iekārtu izmantošanu, kurām nav saistošas Eiropas Savienības prasības par SEG emisiju samazināšanu, un oglekļa dioksīda emisiju pārnesi ārpus Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas;
 - 12.5. netiek ievērots emisijas kvotu piešķiršanas pamatnosacījums - nepiešķirt vairāk emisijas kvotu, nekā iekārtām ir nepieciešams. Veicot izlases veida pārbaudes, revīzijā tika konstatēts, ka 2008.-2012.gada periodā uzņēmumiem tika piešķirts vismaz par 69% emisijas kvotu vairāk, nekā faktiski bija nepieciešams;
 - 12.6. uzņēmumiem nav pieejama aktuālā informācija par faktisko, uzņēmumiem (operatoriem) vēl pieejamo emisijas kvotu rezervi, pieejamajos informācijas avotos - Eiropas Savienības SEG emisijas reģistrā un pēdējā aktuālajā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumā⁵ faktiskais emisijas kvotu rezerves apjoms atšķiras aptuveni 125 reizes.
13. Revīzijā pārbaudot Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu darbību, tika konstatēti arī normatīvo aktu pārkāpumi, tajā skaitā:
- 13.1. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes neievēro normatīvā akta prasības⁶, pārsniedzot lēmumu par SEG emisijas atļaujas izsniegšanas uzņēmumiem (operatoriem) termiņu par piecām līdz 53 dienām;
 - 13.2. Valsts vides dienesta Jelgavas un Liepājas reģionālās vides pārvaldes neievēro normatīvā akta⁷ prasības, nenodrošinot iekārtu apsekošanu pirms SEG emisijas atļaujas izsniegšanas;
 - 13.3. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes neievēro normatīvo aktu⁸ prasības par emisiju apjoma kontroli un SEG emisijas atļauju nosacījumu saskaņošanu ar attiecīgās iekārtas A vai B kategorijas atļaujas nosacījumiem, kā rezultātā SEG atļaujās plānotais kurināmā apjoms aptuveni par 20 miljoniem m³ jeb 29% pārsniedz maksimāli pieļaujamo kurināmā patēriņa apjomu.
14. Revīzijā tika konstatētas nepilnības spēkā esošajos, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbību reglamentējošajos normatīvajos aktos, tajā skaitā:
- 14.1. normatīvajā aktā⁹ noteiktais lēmuma par emisijas kvotu piešķiršanu termiņš - divu nedēļu laikā pēc SEG emisijas atļaujas izsniegšanas vai grozījumu izdarīšanas tajā:
 - 14.1.1. ir pretrunā ar likumā „Par piesārņojumu”¹⁰ noteikto prasību, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai ir jānodrošina sabiedrības

⁵ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 02.02.2011. lēmums Nr.38 „Par emisijas kvotu rezerves apjoma precizēšanu un grozījuma izdarīšanu Vides ministrijas 2008.gada 5.decembra lēmumā Nr. 2 „Par emisijas kvotu piešķiršanu operatoriem 2008.-2012. gadā””.

⁶ Administratīvā procesa likuma 64.pants.

⁷ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 11.¹punkts.

⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 24.¹ panta sestā daļa; Likuma „Par piesārņojumu” 10.panta ceturtā daļa.

⁹ MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārtība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 3.punkts.

¹⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta otrā daļa.

viedokļa uzklauššana par lēmuma par emisijas kvotu piešķiršanu projektu, dodot iespēju iesniegt priekšlikumus vismaz 30 dienas;

- 14.1.2. nav samērīgs, jo, lai pieņemtu lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai ir nepieciešams pieprasīt papildu informāciju no uzņēmumiem (operatoriem).
- 14.2. ja uzņēmums (operators) ilgstoši neizmanto iekārtu, un pats nav iesniedzis iesniegumu par SEG emisijas atļaujas anulēšanu, normatīvā akta¹¹ nosacījumi nedod iespēju Valsts vides dienestam anulēt uzņēmumam (operatoram) piešķirto SEG emisijas atļauju un tās piešķirt citiem uzņēmumiem (operatoriem);
- 14.3. normatīvajā aktā¹² ir noteikta iespēja uzņēmumiem (operatoriem) izmantot divas dažādas pieejas SEG emisiju aprēķinā un atkarībā no izvēlētās pieejas uzņēmumiem (operatoriem) ir iespēja palielināt vai samazināt nododamo emisijas kvotu skaitu. Izmantojot sev labvēlīgu pieeju, revīzijas izlasē iekļautie uzņēmumi (operatori) ir aprēķinājuši par 19 910 tonnām mazākas faktiskās SEG emisijas nekā piemērojot otru metodi, tādējādi samazinot nododamo emisijas kvotu skaitu un vidēji vienam operatoram ietaupot līdzekļus Ls 45 710 apmērā, ko iespējams ieguldīt SEG emisijas samazināšanas pasākumos;
- 14.4. normatīvajos aktos¹³ noteiktie termiņi A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai un SEG emisijas atļaujas izdošanas termiņi nav saskaņoti gadījumos, kad uzņēmums (operators) iesniedz iesniegumu atļaujai veikt A vai B kategorijas piesārņojošās darbības vienlaikus ar iesniegumu saņemt SEG emisijas atļauju vai gadījumos, kad ir jāveic grozījumi A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā.
15. Revīzijā ir sniegti 12 ieteikumi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, viens ieteikums Valsts vides dienestam un viens ieteikums valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, kurus ieviešot, tiks:
 - 15.1. uzlabota Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Latvijā, nodrošinot izvirzītā mērķa – samazināt SEG emisijas rentablā un ekonomiski efektīvā veidā – sasniegšanu;
 - 15.2. pilnveidotas iekšējās kontroles sistēmas, lai novērstu normatīvo aktu pārkāpumus, kas konstatēti valsts pārvaldes iestāžu darbībā, veicot SEG emisijas kvotu administrēšanu;
 - 15.3. novērstas nepilnības spēkā esošajos Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas darbību reglamentējošajos normatīvajos aktos.

Revidējamās jomas īss raksturojums

16. No 01.01.2011. Vides ministrijai ir pievienota Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija un ir izveidota jauna iestāde Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija¹⁴.

¹¹ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 16.punkts.

¹² MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.1.apakšpunkts.

¹³ MK 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 49.pants; Administratīvā procesa likuma 64.pants.

¹⁴ MK 22.11.2010. rīkojums Nr.676 „Par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas likvidācijas nodrošināšanu”.

17. Latvija 1995.gadā ratificēja Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām¹⁵ un 2002.gadā šīs konvencijas Kioto protokolu¹⁶ (turpmāk – Kioto protokols). Kioto protokola mērķis ir samazināt izmešu daudzumu pasaulē. Atbilstoši Kioto protokolam, Latvijai laika posmā no 2008. līdz 2012.gadam jāpanāk SEG emisijas samazinājums par 8%, salīdzinot ar emisijas apjomu 1990.gadā¹⁷.
18. Pašlaik pastāv divas paralēlas SEG emisijas vienību tirdzniecības sistēmas:
 - 18.1. starptautiskā emisiju tirdzniecība¹⁸, kuras ietvaros valstis savstarpēji tirgojas ar tām piešķirtajām SEG emisijas vienībām;
 - 18.2. Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma¹⁹, kuras ietvaros uzņēmumi savstarpēji tirgojas ar tiem piešķirtajām SEG emisijas vienībām.
19. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Eiropas Savienībā un Latvijā tika ieviesta 01.01.2005., lai veicinātu SEG emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā²⁰.
20. Kopumā ir sešas SEG, kas izteiktas oglekļa dioksīda ekvivalentos²¹, no kurām Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā 2008.-2012.gadam ir iekļauts tikai oglekļa dioksīds.
21. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā obligāti jāpiedalās operatoriem, kas veic noteikta veida piesārņojošas darbības²². Iekārtu sarakstu, kuru operatoriem obligāti jāpiedalās Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, skatīt 1.pielikumā.
22. Operators ir privātpersona, atvasināta publiska persona, tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, kura veic profesionālu darbību vai ir atbildīga par šādas darbības veikšanu vai kurai ir noteicošā ekonomiskā ietekme uz attiecīgās profesionālās darbības tehnisko izpildījumu²³.
23. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas²⁴ ietvaros operatori savstarpēji tirgojas ar tiem piešķirtajām emisijas kvotām, emisijas samazināšanas vienībām un sertificētajām emisijas samazināšanas vienībām.
24. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā šobrīd ir iesaistījušās 30 valstis, t.sk. 27 Eiropas Savienības dalībvalstis un Īslande, Lihtenšteina, kā arī Norvēģija.
25. SEG emisijas vienība ir vienība, kas ir identiska vienai tonnai oglekļa dioksīda vai noteiktam daudzumam citas siltumnīcefekta gāzes, kurš izteikts oglekļa dioksīda ekvivalentos, ņemot vērā attiecīgās siltumnīcefekta gāzes globālās sasilšanas potenciālu²⁵.

¹⁵ Ratificēta ar likumu „Par ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām”.

¹⁶ Ratificēta ar likumu „Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolu”.

¹⁷ 11.12.1997. Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokola 3.panta 7.punkts.

¹⁸ 11.12.1997. Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokola 17.pants.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu tirdzniecības izveidi Kopienā un groza Padomes 24.09.1996. Direktīvu 96/61/EK, 1.pants.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 1.pants.

²¹ Likuma „Par piesārņojumu” 1.panta 10.¹ punkts.

²² Likuma „Par piesārņojumu” 2.pielikums „Piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja”.

²³ Likuma „Par piesārņojumu” 1.panta 5.punkts.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu tirdzniecības izveidi Kopienā un groza Padomes 24.09.1996. Direktīvu 96/61/EK, 1.pants.

²⁵ Likuma „Par Latvijas Republikas dalību Kioto protokola elastīgajos mehānismos” 1.panta 3.punkts.

26. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iekļauto iekārtu emisijas 2004.gadā veidoja 27% no Latvijas Republikas kopējā oglekļa dioksīda emisiju apjoma²⁶.
27. Direktīva²⁷ nosaka šādus Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periodus:
 - 27.1. pirmais periods 2005.-2007.gads;
 - 27.2. otrais periods 2008.-2012.gads;
 - 27.3. trešais un turpmākie periodi – astoņi kalendārie gadi, sākot ar 01.01.2013.
28. Emisijas kvotu kopējo daudzumu, kas tiks piešķirts operatoriem attiecīgajā periodā, iekārtu sarakstu, kas veic normatīvajā aktā²⁸ minētās piesārņojošās darbības, kā arī plānoto emisijas kvotu sadalījumu starp iekārtu operatoriem, nosaka Emisijas kvotu sadales plānā²⁹.
29. Latvijā Emisijas kvotu sadales plānu pirmajam un otrajam Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periodam izstrādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un apstiprina Ministru kabinets³⁰. Ministru kabinetā apstiprinātais Emisijas kvotu sadales plāns ir jāsniedz Eiropas Komisijai lēmuma pieņemšanai.
30. Iekārtu operatoriem SEG emisijas kvotas 2008.-2012.gada Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības periodam tiek piešķirtas bez maksas³¹.
31. Latvija ir sagatavojusi divus Emisijas kvotu sadales plānus – pirmajam (2005.-2007.gads)³² un otrajam (2008.-2012.gads)³³ Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periodam, kā arī iekārtu sarakstu trešajam (2013.-2020.gads)³⁴ Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periodam.
32. Otrajam Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periodam Ministru kabinets ir apstiprinājis piecus³⁵ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas iesniegtos Emisijas kvotu sadales plānus 2008.-2012.gadam. Precizējumi Ministru kabinetā apstiprinātajam Emisijas kvotu sadales plānam 2008.-2012.gadam tika veikti saskaņā ar Eiropas Komisijas lēmumiem par kopējā Latvijai piešķiramā emisijas kvotu apjoma izmaiņām attiecībā pret Latvijas iesniegtajiem Emisijas kvotu sadales plāniem 2008.-2012.gadam.
33. Līdz 31.07.2011. emisiju kvotas operatoriem tika piešķirtas atbilstoši 04.09.2008. Ministru kabinetā apstiprinātajam Emisijas kvotu sadales plānam 2008.-2012.gadam³⁶,

²⁶ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.–2012.gadam, apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.–2012.gadam”, 1.1.apakšnodaļa.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 11.panta 1. un 2.punkts (redakcija līdz 24.06.2009.); 13.panta 1.punkts (redakcija no 25.06.2009.).

²⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 2.pielikums „Piesārņojošās darbības (iekārtas), kurām nepieciešama siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja”.

²⁹ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta otrā daļa.

³⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta ceturrtā daļa.

³¹ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta trešā daļa.

³² Emisijas kvotu sadales plāns 2005.-2007.gadam, apstiprināts ar MK 27.04.2004. rīkojumu Nr.270 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2005.-2007.gadam”.

³³ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.–2012.gadam, apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.–2012.gadam”.

³⁴ MK 29.09.2011. rīkojums Nr.499 „Par iekārtu sarakstu emisijas kvotu sadalei 2013.-2020.gadam”.

³⁵ MK 09.08.2006. rīkojums Nr.608 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010); MK 28.12.2006. rīkojums Nr.1010 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 17.12.2007. rīkojumu Nr.809); MK 17.12.2007. rīkojums Nr.809 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam”; MK 04.09.2008. rīkojums Nr.542 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.–2012.gadam”; MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.–2012.gadam”.

³⁶ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542).

- nosakot, ka 2008.-2012.gada periodā Latvijai vidēji gadā tiek piešķirtas 3 398 483 emisijas kvotas.
34. Emisijas kvotu sadales plānā 2008.-2012.gadam³⁷ kopā ir iekļautas 73 iekārtas, no kurām 67 iekārtu operatori ir obligātie un seši brīvprātīgie Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas dalībnieki.
 35. Salīdzinot Latvijas Republikas pirmajā sagatavotajā Emisijas kvotu sadales plānā 2008.-2012.gadam³⁸ noteikto kopējo emisijas kvotu skaitu, ar 04.09.2008. Ministru kabinetā apstiprinātajā Emisijas kvotu sadales plānā 2008.-2012.gadam³⁹ noteikto kopējo emisijas kvotu skaitu, ikgadējais plānotais emisijas kvotu apjoms, atbilstoši Eiropas Komisijas lēmumiem, Latvijai tika samazināts par 44%.
 36. Latvijas Republika 26.09.2007. iesniedza Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesā⁴⁰ prasības pieteikumu par Eiropas Komisijas lēmuma⁴¹ par emisijas kvotu skaita samazināšanu Latvijai atcelšanu.
 37. Eiropas Savienības tiesa 22.03.2011. atcēla⁴² Eiropas Komisijas lēmumu⁴³ un Ministru kabinets 01.08.2011. apstiprināja piekto Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam⁴⁴, nosakot, ka vidēji gadā 2008.-2012.gada periodā kopā Latvijai ir piešķirtas 6 253 146 emisijas kvotas.
 38. Operatori katru gadu līdz 30.aprīlim nodod LVĢMC emisijas kvotas, kas atbilst iepriekšējā kalendārajā gadā iekārtas emitētajam SEG daudzumam⁴⁵.
 39. SEG emisijas kvotu administrēšanā ir iesaistītas šādas institūcijas:
 - 39.1. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija – nodrošina Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politikas (attīstības) plānošanas dokumentu, normatīvo aktu projektu un emisijas kvotu sadales plānu izstrādi, nodrošina emisijas kvotu piešķiršanu esošiem un jauniem sistēmas dalībniekiem;
 - 39.2. Valsts vides dienests – veic SEG emisijas atļauju izdošanu, operatoru darbības uzraudzību, ikgadējo pārskatu par SEG emisiju apstiprināšanu;
 - 39.3. verificētāji – juridiskās personas, kuras ir akreditētas operatoru iesniegto SEG emisijas pārskatu pārbaudei – veic ikgadējo pārskatu par SEG emisiju pārbaudi un ziņojumu sagatavošanu;

³⁷ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 5.sadaļa „Iekārtu saraksts”.

³⁸ MK 09.08.2006. rīkojums Nr.608 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010).

³⁹ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 5.sadaļa „Iekārtu saraksts”.

⁴⁰ No 01.12.2009. Eiropas Savienības tiesa.

⁴¹ Eiropas Komisijas 13.07.2007. lēmums Nr. K(2007) 3409 attiecībā uz grozījumiem valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānā, ko Latvija paziņojusi saskaņā ar 3.panta 3.punktu Komisijas 29.11.2006. Lēmumā K/2006/5612 (galīgā redakcija) par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānu, ko paziņojusi Latvija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK.

⁴² 22.03.2011. Vispārējās tiesas spriedums (Lieta T-369/07).

⁴³ Eiropas Komisijas 13.07.2007. lēmums Nr. K(2007) 3409 attiecībā uz grozījumiem valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānā, ko Latvija paziņojusi saskaņā ar 3.panta 3.punktu Komisijas 29.11.2006. Lēmumā K/2006/5612 (galīgā redakcija) par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānu, ko paziņojusi Latvija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK.

⁴⁴ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348).

⁴⁵ Likuma „Par piesārņojumu” 32.³ panta pirmā daļa;

MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 16.1. apakšpunkts.

39.4.LVĢMC – veic emisijas kvotu nodošanas uzraudzību, nodrošinot SEG emisijas vienību reģistra uzturēšanu, sagatavo Latvijas pārskatus par SEG emisiju, kā arī veic sabiedrības informēšanu;

39.5.Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija – apstiprina tarifus, kuros ir iekļauti izdevumi no emisijas kvotu pirkšanas.

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

1. Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politika un emisijas kvotu sadale operatoriem

1.1. Latvijas klimata pārmaiņu samazināšanas politika

Konstatējumi

40. Direktīva nosaka⁴⁶, ka Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Eiropas Savienībā ir izveidota, lai veicinātu SEG emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā.
41. Direktīvas mērķis ir palīdzēt pilnīgāk izpildīt Eiropas Savienības un dalībvalstu Kioto protokolā noteiktās SEG emisiju samazināšanas saistības, izmantojot efektīvu Eiropas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirgu, pēc iespējas mazāk traucējot ekonomisko attīstību un nodarbinātību⁴⁷.
42. Galvenais Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ekonomiskais pamats ir izmantot tirgus mehānismus, lai nodrošinātu, ka emisijas samazinājumi, kas ir nepieciešami iepriekš noteiktu vides rezultātu sasniegšanā, tiek veikti tur, kur emisiju samazināšanas izmaksas ir viszemākās⁴⁸.
43. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ir izveidota, lai motivētu uzņēmumu, kas saņēmis tā darbības nodrošināšanai nepieciešamo emisijas kvotu daudzumu, plānot un veidot tīrāku ražošanu, ieguldot līdzekļus tehnoloģiskos uzlabojumos un energo vadības pasākumos, kas rada oglekļa dioksīda emisijas samazinājumu, tādējādi radot iespēju uz emisijas samazinājuma rēķina ietaupītās emisijas kvotas pārdot un atgūt ieguldītos līdzekļus⁴⁹.
44. Piešķirot uzņēmumam nepamatoti daudz emisijas kvotu:
 - 44.1.netiek sasniegts Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas mērķis – motivācija samazināt emisijas;
 - 44.2.tiek kropļots emisijas kvotu tirgus – emisijas kvotu pārpalikums vienotajā tirgū veicina emisijas kvotas cenas krišanos, kā arī uzņēmumam tiek radītas nepamatotas konkurences priekšrocības attiecībā pret līdzīgiem uzņēmumiem⁵⁰.
45. Piešķiramo emisijas kvotu daudzumam ir jābūt saskaņotam ar to darbību potenciālu, ieskaitot tehnoloģisko potenciālu, uz kurām attiecas šī emisijas samazināšanas sistēma⁵¹.

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 1.pants.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, preambulas 5.punkts.

⁴⁸ Eiropas Komisijas Zaļā grāmata par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību Eiropas Savienībā (*Green Paper on greenhouse gas emissions trading within the European Union*) Nr. COM(2000) 87 final, Brisele, 08.03.2000., 3.punkts. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0087:FIN:EN:PDF> (aplūkots 02.05.2011.).

⁴⁹ Vides ministrijas 03.02.2006. lēmums Nr.12-07/432.

⁵⁰ Vides ministrijas 03.02.2006. lēmums Nr.12-07/432.

⁵¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 3.pielikums.

46. Emisijas kvotu tirdzniecībai jābūt daļai no vispusīga un saskaņota politikas un pasākumu plāna, kas tiek īstenots dalībvalstu un Kopienas līmenī. Dalībvalstis var apsvērt, kādu efektu rada reglamentējoši, fiskāli un citi pasākumi, kas tiecas sasniegt tos pašus mērķus⁵².
47. Direktīva⁵³ nosaka, ka dalībvalstis izstrādā un ievieš valstu programmas, lai sekmētu Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu saistību izpildi attiecībā uz visu SEG emisiju ierobežošanu un/vai samazināšanu saskaņā ar ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām un Kioto protokolu.
48. Latvija ir izstrādājusi Klimata pārmaiņu samazināšanas programmu 2005. - 2010.gadam⁵⁴, kas ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments un nosaka valsts politiku klimata pārmaiņu samazināšanas jomā.
49. Lai novērtētu sasniegtos rezultātus, gan politikas rezultātiem, gan darbības rezultātiem tiek noteikti atsevišķi sasniegšanas rādītāji; sasniegšanas rādītāji var būt gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi⁵⁵.
50. Klimata pārmaiņu samazināšanas programmā 2005. - 2010.gadam⁵⁶ ir noteikti klimata pārmaiņu samazināšanas mērķi, ir noteiktas politikas un pasākumi SEG emisiju samazināšanai, bet nav norādīts plānotais SEG emisiju samazinājums īstenoto politiku un pasākumu rezultātā⁵⁷. Tāpat ir noteikta politika „Ieviest Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu”, bet nav noteikti plānotie politikas un darbības rezultāti, kā arī nav noteikti politikas ietvaros veicamie pasākumi⁵⁸.
51. Klimata pārmaiņu samazināšanas programmā 2005. - 2010.gadam⁵⁹ ir iestrādāti ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokola mērķi un prasības, tai skaitā prasība, ka laikposmā no 2008. līdz 2012.gadam antropogēno SEG emisiju apjoms Latvijā nepārsniegs 92% no 1990.gada līmeņa.
52. Klimata pārmaiņu samazināšanas programmā 2005. - 2010.gadam⁶⁰ ir norādīts, ka SEG emisijas pēc scenārija „ar pasākumiem” 2010.gadā samazināsies par 46%, salīdzinot ar 1990.gada līmeni, bet pēc scenārija ar „papildu pasākumiem” – par 49%; tas nozīmē, ka Latvija varēs izpildīt savas starptautiskās emisiju samazināšanas saistības, kuras uzliek ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokols, arī gadījumā, ja netiktu īstenots neviens papildu pasākums SEG emisiju samazināšanai.

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, preambulas 23.punkts.

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes lēmuma Nr.280/2004/EK (2004.gada 11.februāris) par monitoringa mehānismu attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju un par Kioto protokola īstenošanu Kopienā 2.panta 1.punkts.

⁵⁴ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem).

⁵⁵ Politikas plānošanas pamatnostādnes (izstrādātas laika posmam no 2004.līdz 2006.gadam, akceptētas ar MK 09.10.2001. sēdes protokolu Nr.48, 17.§), 5.3.2.1. sadaļa “Politikas rezultātu un sasniegšanas rādītāju noteikšana”.

⁵⁶ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 3., 4. un 6.nodaļa.

⁵⁷ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 3.pielikums.

⁵⁸ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 6.1.7.nodaļa.

⁵⁹ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), ievads.

⁶⁰ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 7.2.nodaļa.

53. No 01.01.2011. Latvijā nav apstiprināta jauna Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2011. un turpmākajiem gadiem.
54. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādā jaunu klimata pārmaiņu samazināšanas programmu 2013. – 2020.gadam.
55. Tiesību akts⁶¹ nosaka, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai⁶² līdz 01.03.2007. un turpmāk reizi divos gados jāiesniedz Ministru kabinetam informatīvs ziņojums par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2005. - 2010.gadam⁶³ īstenošanu.
56. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 16.03.2007. un 15.06.2009. Ministru kabinetam ir iesniegusi informatīvos ziņojumus⁶⁴ par programmas⁶⁵ īstenošanu, bet līdz 01.11.2011. informatīvais ziņojums par programmas⁶⁶ īstenošanu 2011.gadā Ministru kabinetam nav iesniegts.
57. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 15.06.2009. Ministru kabinetam iesniegtajā informatīvajā ziņojumā⁶⁷ par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas īstenošanu ir norādīts, ka programmas uzdevumi tiek pildīti un plānotie rezultāti kopumā ir sasniegti; tā kā Latvija pilda emisiju samazināšanas saistības, kā arī ņemot vērā ierobežoto finansējuma apjomu, jaunu pasākumu iekļaušana programmā nav nepieciešama.
58. Latvijas Republikas normatīvie akti operatoru pienākumu ieguldīt SEG emisiju samazināšanā nosaka tikai sabiedrisko pakalpojumu regulējamās nozarēs:
 - 58.1. Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā ir noteikts, ka ieņēmumus, ko komersants gūst no SEG emisijas kvotu pārdošanas, izmanto, lai segtu izmaksas par SEG emisijas samazināšanu, rekonstruējot esošās iekārtas un iegādājoties jaunas iekārtas, vai lai paaugstinātu attiecīgās centralizētās siltumapgādes sistēmas energoefektivitāti; šīs izmaksas neiekļauj tarifa projektā⁶⁸;
 - 58.2. līdz 22.06.2011. Koģenerācijas tarifu aprēķināšanas metodikā⁶⁹ nebija noteiktas prasības to ieņēmumu izlietojumam, ko komersants iegūst no SEG emisijas kvotu pārdošanas;

⁶¹ MK 06.04.2005. rīkojuma Nr.220 „Par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmu 2005.–2010.gadam” 5.1.apakšpunkts.

⁶² No 01.01.2011. Vides ministrijai ir pievienota Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija un ir izveidota jauna iestāde Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (MK 22.11.2010. rīkojums Nr.676 „Par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas likvidācijas nodrošināšanu”).

⁶³ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem).

⁶⁴ Informatīvais ziņojums par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2005.-2010.gadam izpildi, 16.03.2007.; Informatīvais ziņojums par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2005.-2010.gadam īstenošanu un aktualizāciju, 15.06.2009.

⁶⁵ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem).

⁶⁶ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem).

⁶⁷ Informatīvais ziņojums par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2005.-2010.gadam īstenošanu un aktualizāciju, 15.06.2009.

⁶⁸ MK 26.06.2001. noteikumu Nr.281 „Sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika pašvaldību regulējamās nozarēs” 23.8.apakšpunkts (spēkā no 16.08.2008. līdz 15.03.2011., piemērojams līdz 20.04.2010.); Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas (apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 14.04.2010. lēmumu Nr.1/7, spēkā no 21.04.2010.) 32.2.apakšpunkts.

⁶⁹ Koģenerācijas stacijā saražotās siltumenerģijas un koģenerācijas stacijā ar jaudu virs 4 megavatiem saražotās elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodika (apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 26.02.2003. lēmumu Nr.58, spēkā līdz 20.12.2005.); Koģenerācijas stacijā saražotās siltumenerģijas un koģenerācijas stacijā ar jaudu virs četriem megavatiem saražotās elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodika

- 58.3. revīzijas laikā Koģenerācijas tarifu aprēķināšanas metodika ir grozīta, no 23.06.2011. nosakot, ka ieņēmumus, ko komersants gūst no SEG emisijas kvotu pārdošanas, izmanto, lai segtu izmaksas par SEG emisijas samazināšanu, rekonstruējot esošās iekārtas un iegādājoties jaunas iekārtas, vai lai paaugstinātu attiecīgās centralizētās siltumapgādes sistēmas energoefektivitāti; šīs izmaksas neiekļauj tarifa projektā⁷⁰.
59. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija aicina papildu emisijas kvotas izmantot lietderīgi un tālredzīgi, rūpīgi plānojot ilgtermiņa investīcijas tālākā emisiju ierobežošanā un jaunu efektīvu tehnoloģiju ieviešanā, kas ļautu uzņēmumiem palielināt konkurētspēju⁷¹.
60. Revidējamā periodā informāciju par veiktajiem emisiju kvotu pārskaitījumiem citiem operatoriem regulāri neapkopoja un neanalizēja ne Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, ne LVGMC. Vienīgā reize, kad minētā informācija tika apkopota, bija Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums⁷², kurā iekļauta informācija arī par operatoru veiktajiem emisiju kvotu pārskaitījumiem citiem operatoriem.
61. Ņemot vērā reālo iekārtām piešķirto emisijas kvotu skaitu, Latvijā 2005.gadā bija aptuveni 1,30 milj. jeb 31% un 2006.gadā – 1,54 milj. jeb 34% emisijas kvotu pārpalikums, kuru iekārtu operatori varēja pārdot Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgū, un tas ir viens no augstākajiem sistēmas dalībvalstu vidū. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija norādīja, ka šāds pārpalikums tika prognozēts un akceptēts ar vairākkārtējiem ieteikumiem iekārtu operatoriem iegūtos līdzekļus ieguldīt tālredzīgi – turpināt uzlabot tehnoloģijas un samazināt emisijas⁷³.
62. 2005. – 2007.gada periodā piešķirto emisijas kvotu daudzums pārsniedza pieprasījumu tirgū (piešķirto emisijas kvotu daudzums pārsniedza reālās emisijas), emisijas kvotas cena strauji zaudēja savu vērtību līdz pat 0,02 EUR/CO₂ t un būtībā tirgus tika degradēts⁷⁴.
63. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iekļauto iekārtu faktiskās emisijas kopumā ir mazākas, nekā piešķirtās emisijas kvotas (skat. 1.attēlu).

(apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 21.12.2005. lēmumu Nr.311, spēkā no 21.12.2005. līdz 17.06.2010.); Koģenerācijas tarifu aprēķināšanas metodika (apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 11.06.2010. lēmumu Nr.1/10, spēkā no 18.06.2010.).

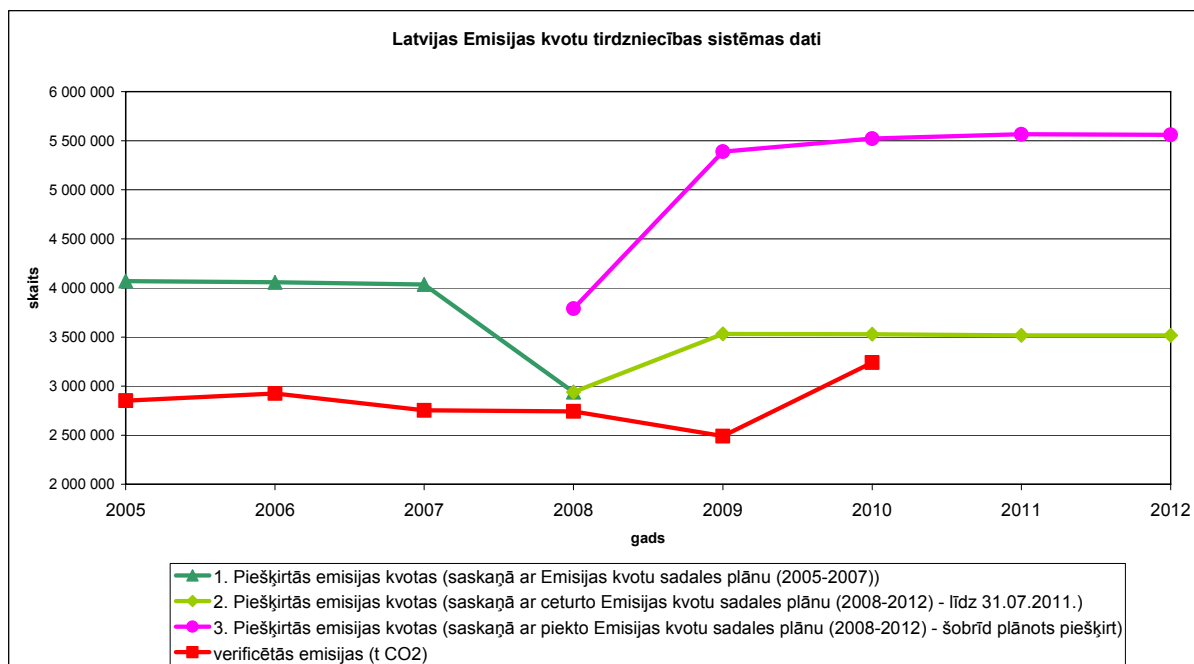
⁷⁰ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 16.06.2011. lēmums Nr.1/4 „Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2010.gada 11.jūnija lēmumā Nr.1/10 „Koģenerācijas tarifu aprēķināšanas metodika””, 1.4.apakšpunkts.

⁷¹ Valdība akceptē Latvijas emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348). Pieejams: <http://mk.gov.lv/lv/aktuali/zinas/2011gads/07/260711-varam-10/> (aplūkots 01.11.2011.).

⁷² Vides ministrijas informatīvais ziņojums „Par Latvijas gatavību izpildīt nosacījumus, kas saistīti ar tās dalību starptautiskajā emisijas kvotu tirdzniecībā, par darbībām, kas saistītas ar Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ieviešanu, emisijas kvotu tirdzniecību un siltumnīcefekta gāzu emisijas prognozēm” (izskatīts MK 27.05.2008. sēdē, sēdes protokols Nr.34, 15.§).

⁷³ Vides ministrijas informatīvais ziņojums „Par Latvijas gatavību izpildīt nosacījumus, kas saistīti ar tās dalību starptautiskajā emisijas kvotu tirdzniecībā, par darbībām, kas saistītas ar Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ieviešanu, emisijas kvotu tirdzniecību un siltumnīcefekta gāzu emisijas prognozēm” (izskatīts MK 27.05.2008. sēdē, sēdes protokols Nr.34, 15.§).

⁷⁴ Vides ministrijas informatīvais ziņojums „Par Latvijas gatavību izpildīt nosacījumus, kas saistīti ar tās dalību starptautiskajā emisijas kvotu tirdzniecībā, par darbībām, kas saistītas ar Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ieviešanu, emisijas kvotu tirdzniecību un siltumnīcefekta gāzu emisijas prognozēm” (izskatīts MK 27.05.2008. sēdē, sēdes protokols Nr.34, 15.§).

64. Kad Eiropas Savienības dalībvalstis Eiropas Komisijai iesniedza Emisijas kvotu sadales plānus 2008. – 2012.gadam, daudzu dalībvalstu plāni (t.sk. Latvijas Republikas) netika apstiprināti, jo plānotie emisiju līmeņi bija pārāk augsti.
65. Latvijas Republikai 2005. – 2007.gadu periodam tika noteikts emisijas kvotu apjoms vidēji 4 568 671 gadā⁷⁵.
66. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periods 2005. – 2007.gadam ir eksperimentāls periods („*learn-by doing*”), kura laikā tika gūta pieredze, kā no 2008.gada strādās emisijas kvotu tirdzniecības sistēma⁷⁶.
67. Latvijas Republika 2008. – 2012.gadu periodam Eiropas Komisijai iesniedza Emisijas kvotu sadales plānu, ieplānojot ikgadējo emisijas kvotu apjomu 7 695 008 apmērā, kas ir par 68% vairāk, nekā Latvijas Republikai 2005. – 2007.gadu periodam noteiktais emisijas kvotu apjoms.
68. Normatīvais akts⁷⁷ nosaka, ka Emisijas kvotu sadales plānu izstrādā, ievērojot noteikumu, ka attiecīgajai iekārtai piešķirto emisijas kvotu skaits nedrīkst pārsniegt tai nepieciešamo daudzumu, ņemot vērā iekārtas potenciālu (tai skaitā tehnoloģisko potenciālu) siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā.
69. Emisijas kvotu sadales plānā⁷⁸ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija piemēroja emisijas kvotu samazinājumu par 5% visām nozarēm (prognozētais oglekļa intensitātes samazinājums), neizvērtējot operatoru iekārtu potenciālu (t.sk. tehnoloģisko potenciālu) SEG emisiju samazināšanā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības

⁷⁵ Emisijas kvotu sadales plāns 2005.-2007.gadam (apstiprināts ar MK 27.04.2007. rīkojumu Nr.270, ar MK 05.10.2004. rīkojuma Nr.722 un MK 19.05.2005. rīkojuma Nr.328 grozījumiem)

⁷⁶ Eiropas Komisijas Zaļā grāmata par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību Eiropas Savienībā (*Green Paper on greenhouse gas emissions trading within the European Union*) Nr. COM(2000) 87 final, Brisele, 08.03.2000., 4.3.apakšpunkts. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0087:FIN:EN:PDF> (aplūkots 02.05.2011.).

⁷⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ trešās daļas 4.punkts.

⁷⁸ MK 09.08.2006. rīkojums Nr.608 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010); Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348).

ministrija neveica izvērstu analīzi par operatoru iekārtu tehnoloģisko potenciālu SEG emisiju samazināšanā.

70. Eiropas Komisija neapstiprināja Latvijas Emisijas kvotu sadales plānu⁷⁹, jo 2005.gada verificētās emisijas uzrādīja daudz mazākas emisijas, pat ņemot vērā plānoto iekšzemes kopprodukta pieaugumu un oglekļa intensitātes samazinājumu⁸⁰.
71. Latvijas paziņotā sadales plāna pamatā ir tā sauktā „no apakšas uz augšu” pieeja kvotu sadalei, kurā izmanto gan operatoru vēsturiskos datus, gan arī katrā nozarē noteiktos izaugsmes indikatorus, kas sagatavoti, ņemot vērā attiecīgo iekārtu operatoru iesniegtās aplēses. Eiropas Komisija norādīja, ka šādi dati var būt atkarīgi no vairākiem subjektīviem pieņēmumiem, kurus objektīvā veidā pārbaudīt būtībā nav iespējams; tomēr Latvija nav apliecinājusi, ka aprēķinos izmantotos datus būtu pārbaudījuši neatkarīgi eksperti⁸¹.
72. Eiropas Komisija norādīja, ka Latvijas Republikas iesniegtais Emisijas kvotu sadales plāns neatbilst Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas direktīvas mērķiem un prasībām, tādēļ par 44% samazināja piešķiramo kvotu apjomu⁸².
73. Ar Eiropas Komisijas 30.09.2008. lēmumu⁸³ Latvijas Republikai 2008. – 2012.gadu periodam tika noteikts ikgadējais emisijas kvotu apjoms 3 398 483 apmērā.
74. Revīzijas laikā tika iegūta informācija no 23 enerģētikas nozares komersantiem par ieņēmumu no SEG emisijas kvotu pārdošanas izlietojumu laika posmā no 01.01.2005. līdz 31.05.2011., no kuriem:
 - 74.1. četri siltumenerģijas ražotāji sniedza informāciju, ka SEG emisijas kvotas nav pārdevuši;
 - 74.2. 15 siltumenerģijas ražotāji informēja, ka ieņēmumus no SEG emisijas kvotu pārdošanas izmanto dažādu SEG emisijas samazinošu pasākumu finansēšanai, piemēram, siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijai, biokurināmo katlu uzstādīšanai, koka šķeldas kurināmā katla uzstādīšanai, katlu mājas rekonstrukcijai, dzīvojamo māju siltināšanai u.c.;
 - 74.3. trīs siltumenerģijas ražotāji informēja, ka ieņēmumus no SEG emisijas kvotu pārdošanas ir izmantojuši citiem mērķiem, piemēram, kurināmā iegādei un apgrozāmo līdzekļu palielināšanai;
 - 74.4. līdz 22.06.2011. viens koģenerācijas iekārtu operators ieņēmumus no SEG emisijas kvotu pārdošanas bija izmantojis sabiedrības īstermiņa apgrozāmo līdzekļu papildināšanai.
75. Normatīvais akts⁸⁴ nosaka, ka visas AS „Latvenergo” (reģ.Nr.40003032949) akcijas ir valsts īpašums, un tās nav privatizējamas vai atsavināmas.

⁷⁹ MK 09.08.2006. rīkojums Nr.608 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010).

⁸⁰ Eiropas Komisijas 13.07.2007. lēmums Nr. K(2007) 3409 attiecībā uz grozījumiem valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānā, ko Latvija paziņojusi saskaņā ar 3.panta 3.punktu Komisijas 29.11.2006. Lēmumā K/2006/5612 (galīgā redakcija) par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānu, ko paziņojusi Latvija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK.

⁸¹ Eiropas Komisijas 29.11.2006. lēmums Nr. K(2006) 5612 par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānu, ko paziņojusi Latvija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK.

⁸² Eiropas Komisijas 13.07.2007. lēmums Nr. K(2007) 3409 attiecībā uz grozījumiem valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānā, ko Latvija paziņojusi saskaņā ar 3.panta 3.punktu Komisijas 29.11.2006. Lēmumā K/2006/5612 (galīgā redakcija) par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānu, ko paziņojusi Latvija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK.

⁸³ Eiropas Komisijas 30.09.2008. lēmums, ar kuru Kopienas neatkarīgā darījuma žurnāla centrālais administrators uzdod ievadīt Kopienas neatkarīgajā darījumā žurnālā Latvijas emisijas kvotu sadales plāna tabulu 2008.-2012.gadam Kopienas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros.

⁸⁴ Enerģētikas likuma 20.¹ panta pirmā daļa.

76. Normatīvais akts⁸⁵ nosaka, ka komercsabiedrības izmaksājamā valstij piekritīgā peļņas daļa (dividendes) ir kapitālsabiedrības dalībnieku sapulces lēmumā noteiktā izmaksājamā kapitālsabiedrības peļņas daļa, kura valstij piekrīt proporcionāli valstij piederošo kapitāla daļu nominālvērtību summai.
77. AS „Latvenergo” 2006.gada pārskata vadības ziņojumā⁸⁶ ir norādīts, ka pārskata gadā koncerna peļņa ir 24 miljoni latu, kas ir par 5,4 miljoniem latu jeb 29% vairāk, nekā 2005.gadā; neņemot vērā oglekļa dioksīda emisijas tirdzniecības ieņēmumu efektu, 2006.gada peļņa būtu 10,3 miljoni latu.
78. Tādējādi AS „Latvenergo” 2006.gada koncerna peļņa no oglekļa dioksīda emisijas tirdzniecības ir 13,7 miljoni latu, bet sabiedrības peļņa – 12,9 miljoni latu⁸⁷.
79. Normatīvais akts⁸⁸ 2007.gadā paredzēja veikt maksājumus par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes) ne mazāk kā 27% apmērā no attiecīgās kapitālsabiedrības rīcībā palikušās tīrās peļņas.
80. 2006.gada peļņas daļu no oglekļa dioksīda emisijas tirdzniecības – 3,5 miljonus latu (27% no 12,9 miljoniem latu) AS „Latvenergo” ieskaitīja valsts budžetā kā maksājumus par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes).

Secinājumi

81. Klimata pārmaiņu samazināšanu reglamentējošajos politikas plānošanas dokumentos nav noteiktas mērķtiecīgas darbības klimata pārmaiņu samazināšanas jomā, tai skaitā SEG emisiju samazināšanā, jo:
 - 81.1. jau Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2005. - 2010.gadam⁸⁹ izstrādes brīdī bija zināms, ka Latvija spēs izpildīt savas starptautiskās emisiju samazināšanas saistības, kuras uzliek ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokols, arī tādā gadījumā, ja netiktu īstenots neviens valsts noteiktais papildu pasākums SEG emisiju samazināšanai, tādējādi valsts nebija pietiekami motivēta noteikt jaunas un operatorus motivējošas SEG emisiju samazināšanas darbības;
 - 81.2. Klimata pārmaiņu samazināšanas programmā 2005. – 2010.gadam⁹⁰ ir noteikta politika „Ieviest Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu”, bet nav noteikti plānotie politikas un darbības rezultāti, kā arī nav noteikti politikas ietvaros veicamie pasākumi;
 - 81.3. no 01.01.2011. Latvijā nav apstiprināta jauna Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2011. un turpmākajiem gadiem, kas noteiktu jaunas politikas un pasākumus SEG emisijas samazināšanā, lai arī Klimata pārmaiņu samazināšanas programmā 2005. – 2010.gadam⁹¹ plānotie rezultāti kopumā jau 2009.gadā tika sasniegti⁹²;

⁸⁵ MK 30.11.2004. noteikumu Nr.996 „Kārtība, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa un citi maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu” (redakcijā līdz 30.12.2008.) 2.1.apakšpunkts.

⁸⁶ Akciju sabiedrības „Latvenergo” Gada pārskats un Konsolidētais gada pārskats 2006, 4.lpp.

⁸⁷ Akciju sabiedrības „Latvenergo” Gada pārskats un Konsolidētais gada pārskats 2006, 22.lpp.

⁸⁸ MK 30.11.2004. noteikumu Nr.996 „Kārtība, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa un citi maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu” (spēkā līdz 30.12.2008.) 3.punkts.

⁸⁹ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 7.2.nodaļa.

⁹⁰ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 6.1.7.nodaļa.

⁹¹ Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (apstiprināta ar MK 06.04.2005. rīkojumu Nr.220, ar MK 30.08.2006 rīkojuma Nr.659 grozījumiem), 6.1.7.nodaļa.

⁹² Informatīvais ziņojums par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmas 2005.-2010.gadam īstenošanu un aktualizāciju, 15.06.2009.

- 81.4. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādā jaunu klimata pārmaiņu samazināšanas programmu 2013. – 2020.gadam.
82. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Latvijā nav nodrošinājusi pietiekamu SEG emisijas samazināšanas pasākumu veikšanu, jo:
- 82.1. Emisijas kvotu sadales plānā⁹³ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija piemēroja emisijas kvotu samazinājumu par 5% visām nozarēm, neizvērtējot operatoru iekārtu potenciālu SEG emisiju samazināšanā, tādējādi neizmantojot Emisijas kvotu sadales plānu kā instrumentu operatoru SEG emisiju samazināšanā;
- 82.2. emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu reglamentējošie politikas plānošanas dokumenti un tiesību akti neparedz uzņēmumu (operatoru) pienākumu investēt no emisijas kvotu pārdošanas gūtos ieņēmumus SEG emisijas samazināšanā, kā rezultātā, piemēram, akciju sabiedrībai „Latvenergo” 2006.gadā bija pienākums ieņēmumu no emisijas kvotu pārdošanas daļu - 3,5 miljonus latu ieskaitīt valsts budžetā kā maksājumus par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes), nevis veicināt SEG emisiju samazināšanu;
- 82.3. 2005. – 2007.gadu Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības periodā iegūtie līdzekļi no emisijas kvotu pārdošanas netika pietiekami izmantoti SEG emisijas samazināšanā, jo 17% no revīzijas laikā aptaujātajiem enerģētikas nozares komersantiem ieņēmumus no SEG emisijas kvotu pārdošanas ir izmantojuši izdevumu segšanai, kas nav saistīti ar SEG emisijas samazināšanu.

Ieteikumi

83. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izstrādāt politikas plānošanas dokumentus klimata pārmaiņu samazināšanas jomā, nosakot mērķtiecīgas darbības SEG emisiju samazināšanā un nosakot izmērāmus mērķu sasniegšanas pakāpi raksturojošus rādītājus.
84. Ņemot vērā, ka Latvijas operatoriem ir pieejamas papildu emisijas kvotas saskaņā ar Eiropas Savienības tiesas spriedumu⁹⁴ un apstiprināto Emisijas kvotu sadales plānu⁹⁵, kā arī ņemot vērā, ka līdz 2020.gadam operatoriem pieejamo bezmaksas emisijas kvotu apjoms pakāpeniski samazināsies, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai veikt operatoru informēšanas pasākumus par SEG emisijas samazināšanas nepieciešamību, lai operatoru izdevumi nākotnē nepieaugtu saistībā ar papildu emisijas kvotu iepirkšanu.

1.2. SEG emisijas kvotu rezerve

Konstatējumi

85. Normatīvais akts⁹⁶ nosaka, ka Emisijas kvotu sadales plānā nosaka emisijas kvotu kopējo daudzumu, kas tiks piešķirts operatoriem attiecīgajā periodā, un pievieno to iekārtu sarakstu, kuras veic normatīvajā aktā⁹⁷ minētās piesārņojošās darbības, kā arī plānoto emisijas kvotu sadalījumu starp iekārtu operatoriem⁹⁸.

⁹³ MK 09.08.2006. rīkojums Nr.608 „Par Emisijas kvotu sadales plānu 2008.-2012.gadam” (zaudējis spēku ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010); Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348).

⁹⁴ Vispārējās tiesas 22.03.2011. spriedums (Lieta T-369/07).

⁹⁵ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348).

⁹⁶ Likums „Par piesārņojumu”.

⁹⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 2.pielikums.

⁹⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta otrā daļa.

86. Tām iekārtām vai to daļām, kas darbību ir uzsākušas pēc Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam iesniegšanas Eiropas Komisijā, t.i., 16.08.2006., emisijas kvotas tiek piešķirtas no emisijas kvotu rezerves pēc tiesību aktā⁹⁹ aprakstītās metodikas.
87. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, izvērtējot sabiedrības viedokli un ņemot vērā Eiropas Komisijas apstiprināto Emisijas kvotu sadales plānu vai iekārtu sarakstu, pieņem lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu operatoram, kurš saņēmis SEG emisijas atļauju¹⁰⁰.
88. Dažādos publiski pieejamos datu avotos atlikušais Latvijas emisijas kvotu rezerves apjoms saskaņā ar Emisijas kvotu sadales plānu¹⁰¹, kas bija spēkā līdz 31.07.2011. tiek norādīts atšķirīgi. Piemēram, uz 31.07.2011.:
 - 88.1. Eiropas Savienības SEG emisijas reģistrā (Kopienas neatkarīgais darījumu žurnāls¹⁰²) ir norādītas 32 890 emisijas kvotas;
 - 88.2. pēdējā aktuālajā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumā¹⁰³ – 4 086 416 emisijas kvotas.
89. Saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegtajiem skaidrojumiem revīzijas laikā Latvijas emisijas kvotu rezerve uz 31.07.2011. faktiski bija 34 697.

Secinājums

90. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pēc lēmumu pieņemšanas par emisijas kvotu piešķiršanu nesniedz publiski pieejamu informāciju par faktisko operatoriem vēl pieejamo emisijas kvotu rezervi, līdz ar to uzņēmumiem nav iespējams izvērtēt un plānot turpmāko darbību.

Ieteikums

91. Lai nodrošinātu, ka sabiedrībai ir pieejama informācija par faktisko emisijas kvotu rezervi un uzņēmumi varētu plānot savu darbību, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sniegt publiski pieejamu informāciju par faktisko operatoriem vēl pieejamo emisijas kvotu rezervi.

1.3. Lēmumi par emisijas kvotu piešķiršanu

Konstatējumi

92. Normatīvais akts¹⁰⁴ nosaka, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pieņem lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu operatoram:
 - 92.1. ja iekārtai pēc izmaiņu ieviešanas darbībā saskaņā ar SEG emisijas atļaujas nosacījumiem plānota lielāka SEG emisija;
 - 92.2. jaundai iekārtai, kas saņēmusi SEG atļauju pēc Emisijas kvotu sadales plāna iesniegšanas Eiropas Komisijai un kas nav iekļauta Emisijas kvotu sadales plānā.

⁹⁹ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542; spēkā līdz 31.07.2011.) 3.nodaļa.

¹⁰⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta pirmā daļa.

¹⁰¹ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542; spēkā līdz 31.07.2011.).

¹⁰² <http://ec.europa.eu/environment/ets/> (aplūkots 01.11.2011.).

¹⁰³ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 02.02.2011. lēmums Nr.38 „Par emisijas kvotu rezerves apjoma precizēšanu un grozījuma izdarīšanu Vides ministrijas 2008.gada 5.decembra lēmumā Nr. 2 „Par emisijas kvotu piešķiršanu operatoriem 2008.-2012. gadā””.

¹⁰⁴ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta ceturrtās daļas 1.punkts.

93. Normatīvais akts¹⁰⁵ nosaka, ka operatoram, kurš saņēmis SEG emisijas atļauju pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmuma pieņemšanas par emisijas kvotu piešķiršanu normatīvajā aktā¹⁰⁶ minētajam periodam vai kuram izsniegtajā SEG emisijas atļaujā izdarīti grozījumi sakarā ar izmaiņām esošajā piesārņojošajā darbībā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija piešķir emisijas kvotas divu nedēļu laikā pēc SEG emisijas atļaujas izsniegšanas vai grozījumu izdarīšanas atļaujā.
94. Normatīvais akts¹⁰⁷ nosaka, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nodrošina sabiedrības viedokļa uzklauššanu par lēmuma par emisijas kvotu piešķiršanu projektu, dodot iespēju iesniegt priekšlikumus vismaz 30 dienas.
95. Izlases veidā pārbaudot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumus par emisijas kvotu piešķiršanu operatoriem, tika konstatēts, ka:
- 95.1. lēmumi par emisijas kvotu piešķiršanu operatoriem ir pieņemti divu līdz 14 mēnešu laikā pēc SEG emisijas atļaujas izsniegšanas vai grozījumu izdarīšanas tajā;
- 95.2. lai pieņemtu lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija visos gadījumos ir pieprasījusi papildu informāciju no operatora.
96. Normatīvais akts¹⁰⁸ nosaka, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, pieņemot lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu attiecīgajam operatoram, ievēro noteikumu, ka attiecīgajai iekārtai piešķirto emisijas kvotu skaits nedrīkst pārsniegt tai nepieciešamo daudzumu, ņemot vērā iekārtas potenciālu (tai skaitā tehnoloģisko potenciālu) SEG emisiju samazināšanā.

SIA „Juglas jauda”

97. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir piešķīrusi SIA „Juglas jauda” (reģistrācijas Nr.40003659385) 115 185 emisijas kvotas¹⁰⁹ 2008. – 2012.gadam, par pamatu ņemot SIA „Juglas jauda” 08.05.2008. sniegto informāciju¹¹⁰ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, ka koģenerācijas iekārtām plānotās darba stundas ir 8 760 stundas gadā.
98. Revidentiem pārrēķinot SIA „Juglas jauda” emisijas kvotas 2008. – 2012.gadam, izmantojot SIA „Juglas jauda” 28.04.2008. un 26.08.2008. sniegto informāciju¹¹¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai par siltumenerģijas un elektroenerģijas tarifiem, operatoram nepieciešamais apjoms veido 97 395 emisijas kvotas, kas ir par 15% mazāk, nekā bija aprēķinājusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

AS „Valmieras Enerģija”

99. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir piešķīrusi AS „Valmieras Enerģija” (reģistrācijas Nr.44103016580):

¹⁰⁵ MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārtība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 3.punkts.

¹⁰⁶ Likuma „Par piesārņojumu” 24.¹ panta piektā daļa.

¹⁰⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta otrā daļa.

¹⁰⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta trešās daļas 4.punkts; 32.² panta ceturtās daļas 1.punkts.

¹⁰⁹ Vides ministrijas 11.03.2009. lēmums Nr.23; Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 02.09.2011. lēmums Nr.40.

¹¹⁰ SIA „Juglas jauda” 08.05.2008. vēstule Nr.61.

¹¹¹ SIA „Juglas jauda” 28.04.2008. vēstule Nr.58 un 26.08.2008. vēstule Nr.110, kurā uzņēmums norāda, ka koģenerācijas iekārtām plānotās darba stundas ir 7407 stundas gadā.

- 99.1.sadedzināšanas iekārtai Rīgas ielā 25 – 20 608 papildu emisijas kvotas¹¹² 2008. – 2012.gadam, par pamatu ņemot Valsts vides dienesta izsniegtajā SEG emisijas atļaujā¹¹³ norādīto prognozēto elektroenerģijas ražošanas apjomu 16 602 MWh/gadā;
- 99.2.sadedzināšanas iekārtai Dzelzceļa ielā 7 – 19 020 papildu emisijas kvotas¹¹⁴ 2008. – 2012.gadam, par pamatu ņemot Valsts vides dienesta izsniegtajā SEG emisijas atļaujā¹¹⁵ norādīto prognozēto elektroenerģijas ražošanas apjomu 16 602 MWh/gadā.
- 100.Revidentiem pārrēķinot AS „Valmieras Enerģija” emisijas kvotas 2008. – 2012.gadam, izmantojot AS „Valmieras Enerģija” sniegto informāciju¹¹⁶ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai par siltuma ražošanas tarifiem, tika konstatēts, ka:
- 100.1. sadedzināšanas iekārtas Rīgas ielā 25 operatoram nepieciešamais apjoms veido 17 519 emisijas kvotas, kas ir par 15% mazāk, nekā bija aprēķinājusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
- 100.2. sadedzināšanas iekārtas Dzelzceļa ielā 7 operatoram nepieciešamais apjoms veido 17 100 emisijas kvotas, kas ir par 10% mazāk, nekā bija aprēķinājusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

AS „Latvenergo” TEC-2

- 101.Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 03.04.2009. AS „Latvenergo” TEC-2 ir aprēķinājusi 3 062 686 papildu emisijas kvotas un tiesību aktā¹¹⁷ noteikto ierobežojumu dēļ ir piešķīrusi papildu 800 738 emisijas kvotas¹¹⁸ 2008. – 2012.gadam, par pamatu ņemot:
- 101.1. operatora 07.11.2008. sniegto papildinformāciju par ražošanas apjomiem 2008.gadā, kurā norādīts, ka elektroenerģijas izstrāde 2008.gadā ir plānota 1 225 430 MWh;
- 101.2. Energoauditora atzinuma par AS „Latvenergo” TEC-2 sadedzināšanas iekārtām 6. un 7.tabulu, kurā norādīts, ka elektroenerģijas izstrāde no vecās un jaunās koģenerācijas stacijas daļas 2009.gadā ir plānota 1 977 104 MWh un 2010.-2012.gadā – 1 774 526 MWh katru gadu, savukārt elektroenerģijas izstrāde no jaunās kondensācijas stacijas daļas 2009.gadā ir plānota 691 400 MWh un 2010.-2012.gadā – 1 635 400 MWh katru gadu.
- 102.Saskaņā ar Eiropas Savienības tiesas spriedumu¹¹⁹ tika atcelts Komisijas lēmums¹²⁰, un Latvija ieguva tiesības atkārtoti apstiprināt otro Emisijas kvotu sadales plānu¹²¹, tādējādi

¹¹² Vides ministrijas 06.02.2009. lēmums Nr.15; Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 02.09.2011. lēmums Nr.40.

¹¹³ Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 28.12.2007. izsniegtā SEG emisijas atļauja Nr.4/2008.-2012, 8.3.apakšpunkts.

¹¹⁴ Vides ministrijas 29.01.2009. lēmums Nr.14; Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 02.09.2011. lēmums Nr.40.

¹¹⁵ Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes 28.12.2007. izsniegtā SEG emisijas atļauja Nr.5/2008.-2012., 8.3.apakšpunkts.

¹¹⁶ AS „Valmieras Enerģija” 16.02.2009. vēstule Nr.5 (tarifs apstiprināts ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 24.09.2008. lēmumu Nr.304 un 18.03.2009. lēmumu Nr.52), kurā uzņēmums norāda, ka katrā no iekārtām ir plānots saražot elektroenerģijas daudzumu 14 925 MWh/gadā.

¹¹⁷ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 2.1.3.apakšnodaļa „Emisijas kvotu sadales nosacījumi” – vienai iekārtai tiek piešķirts ne vairāk kā 80% no iekārtai nepieciešamā emisijas kvotu apjoma un ne vairāk kā 20% (enerģētikas iekārtas gadījumā) no kopējā jauno iekārtu rezerves apjoma.

¹¹⁸ Vides ministrijas 03.04.2009. lēmums Nr.28.

¹¹⁹ Vispārējās tiesas 22.03.2011. spriedums (Lieta T-369/07).

¹²⁰ Eiropas Komisijas 13.07.2007. lēmums Nr. K(2007) 3409 attiecībā uz grozījumiem valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānā, ko Latvija paziņojusi saskaņā ar 3.panta 3.punktu Komisijas 29.11.2006. Lēmumā K/2006/5612 (galīgā redakcija) par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu sadales plānu, ko paziņojusi Latvija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK.

01.08.2011. tika apstiprināts piektais Emisijas kvotu sadales plāns¹²², kurš vairs neparedz tiesību aktā¹²³ noteiktos ierobežojumus.

103. Tādējādi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija plāno „Latvenergo” TEC-2 piešķirt ar 03.04.2009. lēmumu¹²⁴ aprēķinātās 3 062 686 papildu emisijas kvotas, jo piektais Emisijas kvotu sadales plāns¹²⁵ vairs neparedz tiesību aktā¹²⁶ noteiktos ierobežojumus, tādējādi jaunajām iekārtām emisijas kvotu daudzums no jauno iekārtu rezerves ir piešķirams 100% apjomā no iekārtai aprēķinātā nepieciešamā emisijas kvotu daudzuma.
104. Tiesību akts¹²⁷ nosaka, ka kondensācijas stacijā saražotās elektroenerģijas patēriņu liberalizēta elektroenerģijas tirgus gadījumā nosaka no parakstītiem komerclīgumiem ar patērētājiem, kuri iepirks elektroenerģiju, kas tiks ražota jaunajā kondensācijas stacijā.
105. AS „Latvenergo” nebija iesniegusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai papildu emisijas kvotu aprēķināšanai¹²⁸ informāciju par parakstītiem komerclīgumiem ar patērētājiem, kuri iepirks elektroenerģiju, kas tiks ražota jaunajā kondensācijas stacijā.
106. SEG emisijas atļaujas grozījumos¹²⁹ norādīts, ka par kondensācijas enerģijas iepirkšanu līgumu nav, tās ražošana tiek plānota atbilstoši situācijai elektrības tirgū un cenām tajā.
107. Revidentiem pārrēķinot AS „Latvenergo” TEC-2 papildu emisijas kvotas 2008. – 2012.gadam, izmantojot:
 - 107.1. AS „Latvenergo” TEC-2 19.03.2009. apstiprināto 2008.gada SEG pārskatu par emisiju¹³⁰, kurā norādīts, ka 2008.gadā ir saražota elektroenerģija 836 623 MWh;
 - 107.2. AS „Latvenergo” 20.02.2009. sniegto informāciju¹³¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai par siltumenerģijas un elektroenerģijas tarifiem,
 operatoram nepieciešamais apjoms veido 876 239 emisijas kvotas, kas ir par 71% mazāk, nekā bija aprēķinājusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

¹²¹ Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 28.12.2006. rīkojumu Nr.1010).

¹²² Emisijas kvotu sadales plāns 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348).

¹²³ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 2.1.3.apakšnodaļa „Emisijas kvotu sadales nosacījumi” – vienai iekārtai tiek piešķirts ne vairāk kā 80% no iekārtai nepieciešamā emisijas kvotu apjoma un ne vairāk kā 20% (enerģētikas iekārtas gadījumā) no kopējā jauno iekārtu rezerves apjoma.

¹²⁴ Vides ministrijas 03.04.2009. lēmums Nr.28.

¹²⁵ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348) 4.1.apakšnodaļa „Emisijas kvotu aprēķināšana jaunajām iekārtām” – jaunajām iekārtām emisijas kvotu daudzums no jauno iekārtu rezerves ir piešķirams 100% apjomā no iekārtai aprēķinātā nepieciešamā emisijas kvotu daudzuma.

¹²⁶ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 2.1.3.apakšnodaļa „Emisijas kvotu sadales nosacījumi” – vienai iekārtai tiek piešķirts ne vairāk kā 80% no iekārtai nepieciešamā emisijas kvotu apjoma un ne vairāk kā 20% (enerģētikas iekārtas gadījumā) no kopējā jauno iekārtu rezerves apjoma.

¹²⁷ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 3.1.3.apakšnodaļa „Metodika kondensācijas stacijas izbūves gadījumā”.

¹²⁸ Vides ministrijas 03.04.2009. lēmums Nr.28.

¹²⁹ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 12.08.2008. lēmums Nr.43s „Par siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas Nr.RIT-20-II-SEG-07 grozījumiem”.

¹³⁰ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 19.03.2009. lēmums Nr.37s „Par a/s „Latvenergo” Rīgas TEC-2 pārskata par siltumnīcefekta gāzu emisiju 2008.gadā apstiprināšanu”.

¹³¹ AS „Latvenergo” ražotnes TEC-2 tarifu projekts (iesniegts Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā 20.02.2009., noraidīts), kurā norādīts, ka 2009.-2011.gadā koģenerācijas režīmā plānots saražot (bruto) elektroenerģijas daudzumu 1 777 800 MWh katru gadu.

Secinājumi

108. Normatīvajā aktā¹³² noteiktais lēmuma par emisijas kvotu piešķiršanu termiņš - divu nedēļu laikā pēc SEG emisijas atļaujas izsniegšanas vai grozījumu izdarīšanas tajā:

108.1. ir pretrunā ar normatīvajā aktā¹³³ noteikto prasību, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai jānodrošina sabiedrības viedokļa uzklausišana par lēmuma par emisijas kvotu piešķiršanu projektu, dodot iespēju iesniegt priekšlikumus vismaz 30 dienas;

108.2. nav samērīgs, jo, lai pieņemtu lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai ir nepieciešams pieprasīt papildu informāciju no operatoriem, kā rezultātā emisijas kvotas tiek piešķirtas divu līdz 14 mēnešu laikā pēc SEG emisijas atļaujas izsniegšanas vai grozījumu izdarīšanas tajā.

109. Pieņemot lēmumus par emisijas kvotu piešķiršanu trīs operatoriem, kuru tarifus apstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nav ieguvusi informāciju no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas par operatoru tarifu projektos norādīto plānoto darbību un emisijas kvotu aprēķinā nav ievērojusi metodikas¹³⁴ prasības, tādējādi pretēji normatīvajam aktam¹³⁵ kopumā ir aprēķinājusi par 2 209 246 emisijas kvotām jeb 69% vairāk, nekā iekārtām ir nepieciešams.

Ieteikumi

110. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai veikt grozījumus normatīvajā aktā¹³⁶, nosakot tādu lēmuma par emisijas kvotu piešķiršanas termiņu, kas nodrošinātu:

110.1. iespēju ievērot citā normatīvajā aktā¹³⁷ noteikto prasību par sabiedrības viedokļa uzklausišanu par lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu projektu;

110.2. iespēju no operatora iegūt nepieciešamo papildu informāciju un veikt šīs informācijas izvērtējumu.

111. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, aprēķinot nepieciešamo emisijas kvotu apjomu operatoriem, kas darbojas sabiedrisko pakalpojumu regulējamās nozarēs, izvērtēt iespēju iegūt papildu informāciju par operatoru plānoto darbību, lai nodrošinātu, ka atbilstoši normatīvajam aktam¹³⁸ iekārtām piešķirto emisijas kvotu skaits nepārsniedz nepieciešamo daudzumu.

112. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izstrādājot lēmuma projektu par papildu emisijas kvotu piešķiršanu AS „Latvenergo” TEC-2 saistībā ar 03.04.2009. lēmumā¹³⁹ noteikto ierobežojumu atcelšanu¹⁴⁰, pārskatīt pieņemtā lēmuma¹⁴¹ atbilstību

¹³² MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārtība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 3.punkts.

¹³³ Likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta otrā daļa.

¹³⁴ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 3.1.3.apakšnodaļa „Metodika kondensācijas stacijas izbūves gadījumā”.

¹³⁵ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta trešās daļas 4.punkts; 32.² panta ceturtās daļas 1.punkts.

¹³⁶ MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārtība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 3.punkts.

¹³⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta otrā daļa.

¹³⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta trešās daļas 4.punkts; 32.² panta ceturtās daļas 1.punkts.

¹³⁹ Vides ministrijas 03.04.2009. lēmums Nr.28.

¹⁴⁰ Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 2.1.3.apakšnodaļa „Emisijas kvotu sadales nosacījumi” – vienai iekārtai tiek piešķirts ne vairāk kā 80% no iekārtai nepieciešamā emisijas kvotu apjoma un ne vairāk kā 20% (enerģētikas iekārtas gadījumā) no kopējā jauno iekārtu rezerves apjoma;

Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348) 4.1.apakšnodaļa „Emisijas kvotu aprēķināšana jaunajām iekārtām” – jaunajām iekārtām emisijas kvotu

noteiktajai metodikai¹⁴² un operatoru norādīto informāciju tarifu projektos par plānoto darbību, lai nodrošinātu, ka atbilstoši normatīvajam aktam¹⁴³ iekārtām piešķirto emisijas kvotu skaits nepārsniedz nepieciešamo daudzumu.

1.4. Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas oglekļa dioksīda emisiju pārnese uz mazākas jaudas ārpus sistēmas esošām iekārtām

Konstatējumi

113. Iekārtas, kas iesaistītas Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, laika periodā no 2005. – 2009. gadam emitēja vidēji 35% no kopējā oglekļa dioksīda emisijas apjoma valstī (skatīt 1. tabulu).

1. tabula

Oglekļa dioksīda emisijas apjoms Latvijā

Gads	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iesaistīto iekārtu emisijas (tonnas oglekļa dioksīda)	2 852 578	2 925 569	2 754 011	2 742 918	2 489 797	3 240 172
Kopējās emisijas ¹⁴⁴ (tonnas oglekļa dioksīda)	7 778 410	8 255 460	8 623 630	8 187 550	6 979 490	nav datu
ETS sistēmas iekārtu emisijas pret kopējām emisijām	36,7%	35,4%	31,9%	33,5%	35,7%	nav datu

114. Atbilstoši tiesību aktiem¹⁴⁵ Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas obligātie dalībnieki ir enerģētikas nozares komersanti, kuru pamatdarbība ir siltumenerģijas vai siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošana koģenerācijā (turpmāk – koģenerācija) un to sadedzināšanas iekārtu nominālā ievadītā siltuma jauda pārsniedz 20 megavatus.

115. 2013.-2020. gada Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības periodam ir noteikti vienoti principi bezmaksas emisijas kvotu sadalei:

115.1. siltumenerģijas ražošanai un rūpniecības nozarēm, kuras nav klasificētas kā pakļautas oglekļa dioksīda pārvirzes riska nozares, 2013. gadā bez maksas tiks piešķirti 80% no iekārtām nepieciešamā emisijas kvotu daudzuma. Piešķirto emisijas kvotu skaits katru gadu būs jāsamazina par noteiktu daudzumu, lai 2020. gadā piešķiramais bezmaksas emisiju kvotu apjoms veidotu 30% no iekārtai nepieciešamā kvotu skaita, bet 2027. gadā iekārtu operatoriem bezmaksas emisijas kvotas vairs

daudzums no jauno iekārtu rezerves ir piešķirams 100% apjomā no iekārtai aprēķinātā nepieciešamā emisijas kvotu daudzuma.

¹⁴¹ Vides ministrijas 03.04.2009. lēmums Nr.28.

¹⁴² Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012. gadam (apstiprināts ar MK 04.09.2008. rīkojumu Nr.542) 3.1.3. apakšnodaļa „Metodika kondensācijas stacijas izbūves gadījumā”; Emisijas kvotu sadales plāna 2008.-2012. gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2011. rīkojumu Nr.348) 4.1.3. apakšnodaļa „Metodika kondensācijas stacijas izbūves gadījumā”.

¹⁴³ Vides ministrijas 03.04.2009. lēmums Nr.28.

¹⁴⁴ Likuma „Par piesārņojumu” 32.¹ panta trešās daļas 4. punkts; 32.² panta ceturtās daļas 1. punkts.

¹⁴⁵ Latvijas pārskats par SEG emisiju inventarizāciju (1990 - 2009), 2011.

¹⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 1. pielikums; Likuma „Par piesārņojumu” 2. pielikuma „Piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja” 1.1. apakšpunkts

netiktu piešķirtas¹⁴⁶. Savukārt tās rūpniecības nozares, kuras ir klasificētas kā pakļautas oglekļa dioksīda pārvirzes riska nozares, kā arī tas siltumenerģijas daudzums, kas tiek piegādāts šādu nozaru uzņēmumiem, bez maksas piešķiramais emisijas kvotu apjoms visā periodā no 2013.-2020.gadam tiks piešķirts 100% apjomā;

115.2. elektroenerģijas ražošanas iekārtām bezmaksas emisijas kvotas nepiešķir¹⁴⁷.

116. Iespējamā konkurences kropļošana, ko var radīt atsevišķu sektoru vai mazāku emisijas avotu neiekļaušana Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, var tikt ierobežota, ieviešot līdzvērtīgu politiku un pasākumus šajos sektoros vai emisijas avotos, kas nav iekļauti Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā¹⁴⁸.
117. Normatīvais akts¹⁴⁹ nosaka, ka nodokli par visu oglekļa dioksīda emisijas apjomu aprēķina, piemērojot dabas resursu nodokļa likmes par vienas tonnas oglekļa dioksīda emisiju no sadedzināšanas iekārtām (skatīt 2.tabulas 1.rindu).
118. Normatīvais akts¹⁵⁰ nosaka, ka nodokli par oglekļa dioksīda emisiju nemaksā stacionāras tehnoloģiskās iekārtas operatori, kuri ir iekļauti Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā un izpilda normatīvā akta¹⁵¹ prasības par emisijas kvotu nodošanu.
119. Vidējās emisijas kvotas tirgus cenas skatīt 2.tabulas 2.rindā.

¹⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 10.a panta 11.punkts.

¹⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 13.10.2003. direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 10.a panta 3.punkts; Ministru kabineta (turpmāk – MK) 30.08.2011. sēdes protokols Nr.50, 73.§, 2.punkts.

¹⁴⁸ Eiropas Komisijas Zaļā grāmata par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību Eiropas Savienībā (*Green Paper on greenhouse gas emissions trading within the European Union*) Nr. COM(2000) 87 final, Brisele, 08.03.2000., 6.1.apakšpunkts. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0087:FIN:EN:PDF> (aplūkots 02.05.2011.).

¹⁴⁹ Dabas resursu nodokļa 16.panta pirmā daļa.

¹⁵⁰ Dabas resursu nodokļa 10.panta pirmā daļa.

¹⁵¹ Likums „Par piesārņojumu”.

Nodokļa par oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju un vidējās emisijas kvotas tirgus cenas salīdzinājums

N.p.k.	CO ₂ emisiju izmaksas	Vērtības nosaukums	01.01.2008. līdz 30.06.2008.	01.07.2008. līdz 30.06.2009.	01.07.2009. līdz 31.12.2009.	01.01.2010. līdz 30.06.2010.	01.07.2010. līdz 31.12.2010.	01.01.2011. līdz 30.06.2011.
1.	Uzņēmumiem, kuru iekārtas nav ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā	Dabas resursu nodokļa likme par vienas tonnas CO ₂ emisiju no sadedzināšanas iekārtām ¹⁵² , Ls	0,10	0,30	0,30	0,40	0,50	0,65
2.	Uzņēmumiem, kuru iekārtas ir ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā	Vidējā emisijas kvotas tirgus cena ¹⁵³ periodā, Ls	16,66	11,67	9,79	9,79	10,33	10,81
3 = 20% no 2.rindas	Vidējā emisijas kvotas tirgus cena periodā x 20% emisijas kvotu iztrūkums operatoriem, Ls		3,33	2,33	1,96	1,96	2,07	2,16
4 = 3 - 1	Starpība, ņemot vērā 20% emisijas kvotu iztrūkumu operatoriem, Ls		3,23	2,03	1,66	1,56	1,57	1,51

120.Saskaņā ar Eiropas Komisijas publicētajām emisijas kvotu cenas prognozēm ir sagaidāms emisijas kvotu cenu pieaugums no 14,5 eiro 2013.gadā līdz 30 eiro 2020.gadā¹⁵⁴.

121.Izslases veidā pārbaudot piecus Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā esošus siltumapgādes uzņēmumus, revīzijā tika konstatēts, ka laika posmā no 2008. līdz 2010.gadam Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā neiekļauto iekārtu oglekļa dioksīda emisijas ir palielinājušās visos piecos uzņēmumos, tas ir, emisijas 2010.gadā, salīdzinot ar 2008.gadu, ir palielinājušās par desmit procentpunktiem pret kopējām uzņēmumu radītajām emisijām (skat. 2.pielikumu).

Secinājumi

122.Tā kā emisijas kvotu tirgus cenas laika posmā no 01.01.2008. līdz 30.06.2011., ņemot vērā 20% emisijas kvotu iztrūkumu operatoriem, vidēji sešas reizes pārsniedz dabas resursu nodokļa likmi par oglekļa dioksīda emisiju, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas dalībniekiem ir izdevīgi izmantot sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda nepārsniedz 20 megavatus, jo šīm iekārtām nav saistošas prasības par emisijas kvotu nodošanu, tādējādi neveicinot vienādas konkurences iespējas.

123.Valsts nav noteikusi pietiekamus pasākumus, lai uzņēmumi neveiktu oglekļa dioksīda emisiju pārnesei ārpus Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, jo dabas resursu nodokļa likme par oglekļa dioksīda emisiju ir noteikta sešas reizes zemāka nekā vidējās emisijas kvotu tirgus cenas, ņemot vērā 20% emisijas kvotu iztrūkumu operatoriem, tādējādi novirzot investīcijas nelielas jaudas iekārtās, bet nerisinot jautājumu par SEG emisiju samazināšanu.

¹⁵² Dabas resursu nodokļa likuma 4.pielikums.

¹⁵³ Biržas „Bluenext” dati. Pieejami: www.bluenext.eu/publications/tendances.html (aplūkots 01.11.2011., pārrēķināts latos, izmantojot Latvijas bankas noteikto valūtas kursu EUR 1 = Ls 0,702804).

¹⁵⁴ „Discussion paper on market value of free allocation” un „Analysis of options to move beyond 20% greenhouse gas emission reductions and assessing the risk of carbon leakage”, Brisele, 26.05.2010.

Ieteikums

124. Lai tiktu veicināta uzņēmumu SEG emisiju samazināšana, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai noteikt pasākumus, kas novērstu oglekļa dioksīda emisiju pārnesi ārpus Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, pārvērtējot noteiktās dabas resursu nodokļa likmes par oglekļa dioksīda emisiju salīdzinājumā ar vidējām plānotajām emisijas kvotu tirgus cenām, tādējādi nodrošinot vienādas konkurences iespējas un uzņēmumiem samazinot ekonomisko stimulu investēt nelielas jaudas iekārtās.

2. *SEG emisijas atļauju izsniegšana operatoriem un atļaujas nosacījumu ievērošanas pārbaudes*

Konstatējumi

125. Piesārņojošas darbības iedala A, B un C kategorijā, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi¹⁵⁵.

126. Piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama SEG emisijas atļauja, ir noteiktas normatīvajā aktā¹⁵⁶.

127. Normatīvais akts¹⁵⁷ nosaka, ka Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā iekļautajām iekārtām, lai uzsāktu vai turpinātu darbību, ir nepieciešams saņemt:

127.1. reģionālās vides pārvaldes rakstveidā izsniegtu A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju¹⁵⁸;

127.2. reģionālās vides pārvaldes rakstveidā izsniegtu SEG emisijas atļauju¹⁵⁹.

128. Normatīvais akts¹⁶⁰ nosaka, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pieņem lēmumu par emisijas kvotu piešķiršanu operatoram, kurš ir saņēmis SEG emisiju atļauju.

129. Lai saņemtu SEG emisijas atļauju, operators Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē rakstiski un elektroniski iesniedz iesniegumu¹⁶¹.

130. Normatīvais akts¹⁶² nosaka, ja administratīvā lieta ierosināta uz iesnieguma pamata, iestāde pieņem lēmumu par administratīvā akta izdošanu viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas, ja likumā nav noteikts cits termiņš vai citā normatīvajā aktā - īsāks termiņš administratīvā akta izdošanai.

131. Normatīvajos aktos¹⁶³ nav noteikts termiņš, kādā Valsts vides dienesta reģionālajām vides pārvaldēm ir jāpieņem lēmums par SEG emisijas atļauju.

132. Izlases veidā pārbaudot 30 SEG emisijas atļauju izsniegšanas termiņus, tika konstatēts, ka astoņos gadījumos Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes lēmumus par SEG emisijas atļauju ir pieņēmušas no piecām līdz 53 dienām pēc normatīvajā aktā¹⁶⁴ noteiktā termiņa lēmuma pieņemšanai (t.i. pēc viena mēneša no iesnieguma saņemšanas dienas, skatīt 3. tabulu).

¹⁵⁵ Likuma „Par piesārņojumu” 19. panta pirmā daļa.

¹⁵⁶ Likuma „Par piesārņojumu” 2. pielikums.

¹⁵⁷ Likums „Par piesārņojumu”.

¹⁵⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 19. panta trešā daļa.

¹⁵⁹ Likuma „Par piesārņojumu” 19. panta piektā daļa.

¹⁶⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta pirmā daļa, 1.¹ daļa.

¹⁶¹ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 2. punkts.

¹⁶² Administratīvā procesa likuma 64. pants.

¹⁶³ Likums „Par piesārņojumu”, MK 22.04.2004. noteikumi Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība”.

¹⁶⁴ Administratīvā procesa likuma 64. pants.

Lēmumu par SEG emisijas atļauju pieņemšana

Operatora nosaukums	Iesnieguma iesniegšanas datums	Datums, kad bija jāpieņem lēmums	Faktiskais lēmuma pieņemšanas datums	SEG atļaujas numurs	Pārsniegto dienu skaits, lēmuma pieņemšanai
SIA „Cemex” (reģ.Nr.40003386821)	13.02.2008.	12.03.2008.	06.05.2008.	LIT-SEG-II-Nr.7	53 dienas
SIA „Liepājas enerģija” (reģ.Nr.421 03035386)	05.10.2007.	04.11.2007.	28.11.2007.	LIT-SEG-II-Nr.2	24 dienas
	05.10.2007.	04.11.2007.	28.11.2007.	LIT-SEG-II-Nr.1	24 dienas
SIA „Brocēnu keramika” (reģ.Nr. 40003265462)	22.10.2007.	21.11.2007.	17.12.2007.	LIT-SEG-II-Nr.5	26 dienas
A/s „Lauma” (reģ.Nr.50003006223)	22.10.2007.	21.11.2007.	30.11.2007.	LIT-SEG-II-Nr.3	9 dienas
SIA „Jēkabpils siltums” (reģ.Nr.40003007778)	14.03.2008.	13.04.2008.	18.04.2008.	SEG-II-JP1	5 dienas
SIA „Līvānu Siltums” (reģ.Nr.40003482591)	26.10.2007.	25.11.2007.	30.11.2007.	SEG-II-PR1	5 dienas
SIA „Gamma A” (reģ.Nr. 40003250857)	14.03.2008.	14.03.2008.	01.04.2008.	RIT-R-II-SEG-42	19 dienas

133. Normatīvais akts¹⁶⁵ nosaka, ka pirms SEG emisijas atļaujas izsniegšanas Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes amatpersona apskata attiecīgo iekārtu un sagatavo atzinumu par tās atbilstību iesniegumā sniegtajai informācijai.

134. Revīzijā konstatēts, ka četros gadījumos no sešām Liepājas reģionālajā vides pārvaldē pārbaudītajām SEG emisijas atļaujām un četros gadījumos no piecām Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē pārbaudītajām SEG emisijas atļaujām reģionālās vides pārvaldes pirms SEG emisijas atļaujas izsniegšanas nav veikušas attiecīgo iekārtu apskates un nav sagatavojušas atzinumus par iekārtu atbilstību iesniegumā sniegtajai informācijai.

135. Normatīvais akts¹⁶⁶ nosaka, ka Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvalde A vai B kategorijas piesārņojošai darbībai izsniedz attiecīgu atļauju piesārņojošas darbības veikšanai vai būtiskām izmaiņām piesārņojošā darbībā vai pieņem lēmumu par atļaujas nosacījumu maiņu vai par atteikumu mainīt atļaujas nosacījumus, vai par atteikumu izsniegt atļauju, vai par atļaujas pārskatīšanu un atjaunošanu:

135.1. ne vēlāk kā 90 dienu laikā no iesnieguma pieņemšanas dienas A kategorijas piesārņojošai darbībai;

135.2. ne vēlāk kā 60 dienu laikā no iesnieguma pieņemšanas dienas B kategorijas piesārņojošai darbībai.

136. Revīzijā tika konstatēts, ka SEG emisijas atļauja¹⁶⁷ operatoram ir izdota 13 dienas pirms B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas izsniegšanas.

137. Normatīvais akts¹⁶⁸ nosaka, ja iesniegumā SEG emisijas atļaujas saņemšanai sniegtā informācija atšķiras no atļaujas A vai B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai nosacījumos iekļautās informācijas vai ja atļaujas A vai B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai nosacījumi jāgroza, operators vienlaikus ar iesniegumu SEG emisijas

¹⁶⁵ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 11.¹ punkts.

¹⁶⁶ MK 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 49.pants.

¹⁶⁷ Jelgavas reģionālā vides pārvaldes 27.08.2008. izsniegtā Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr.JET-SEG-(II)-11 un B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.JET-10-0273 (izsniegta 09.09.2008.).

¹⁶⁸ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 7.punkts.

atļaujas saņemšanai iesniedz iesniegumu, kurā norāda, kādi grozījumi nepieciešami atļaujas A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai nosacījumos, vai iesniedz iesniegumu atļaujas saņemšanai A vai B kategorijas piesārņojošai darbībai.

138. Emisijas limits ir atļaujā noteiktais emitētās vielas daudzums vai citi noteiktos parametros izteikti faktori (koncentrācija vai emisijas līmenis), ko nedrīkst pārsniegt noteiktā laika periodā vai periodos, vai emitētās vielas daudzums vai koncentrācija, kuru nedrīkst pārsniegt iekārtas normālas darbības apstākļos un kura nepārsniedz attiecīgo emisijas robežvērtību¹⁶⁹.
139. Normatīvais akts nosaka¹⁷⁰, ka Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde SEG emisijas atļaujas nosacījumus saskaņo ar attiecīgās iekārtas A vai B kategorijas atļaujas nosacījumiem.
140. Pārbaudot SEG emisijas atļaujās un A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādīto informāciju, tika konstatēts, ka:
 - 140.1. septiņās SEG emisijas atļaujās norādītais plānotais kurināmā apjoms kopumā par 19 9551,18 tūkstošiem kubikmetru pārsniedz A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā norādīto maksimālo kurināmā patēriņa apjomu, skatīt 4.tabulu;
 - 140.2. SEG emisijas atļaujās norādītais iekārtu skaits un veids nesakrīt ar A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādītajām iekārtām, piemēram:
 - 140.2.1. SIA „Cemex” SEG emisijas atļaujā¹⁷¹ ir uzrādītas divas iekārtas, kas nav uzrādītas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā¹⁷²;
 - 140.2.2. AS „Liepājas metalurģis” (reģistrācijas Nr.40003014197) SEG emisijas atļaujā¹⁷³ nav uzrādītas septiņas, kas ir uzrādītas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā¹⁷⁴;
 - 140.2.3. AS „Grīziņkalns” (reģistrācijas Nr.40003027774) SEG emisijas atļaujā¹⁷⁵ ir uzrādīta viena iekārta, kas nav uzrādīta B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā¹⁷⁶;
 - 140.2.4. SIA „Gamma A” (reģistrācijas Nr.40003250857) SEG emisijas atļaujā¹⁷⁷ ir uzrādītas divas iekārtas, kas nav uzrādītas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā¹⁷⁸;
 - 140.2.5. AS „Rīgas kuģu būvētava” (reģistrācijas Nr.40003045892) SEG emisijas atļaujā¹⁷⁹ ir uzrādītas trīs iekārtas, kas nav uzrādītas B kategorijas

¹⁶⁹ Likuma „Par piesārņojumu” 10.panta ceturrtā daļa.

¹⁷⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 24. panta sestā daļa.

¹⁷¹ Liepājas reģionālās vides pārvaldes 06.05.2008. izsniegtā siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr.LIT-SEG-II-Nr.7.

¹⁷² Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 02.03.2009. atļauja Nr.LIT-21-18A.

¹⁷³ Liepājas reģionālās vides pārvaldes 15.01.2008. izsniegtā siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr.LIT-SEG-II-Nr.6.

¹⁷⁴ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 05.06.2009. atļauja Nr.LI-09-IA-0005/1162.

¹⁷⁵ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 21.12.2007. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr.RIT-R-II-SEG-34.

¹⁷⁶ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 22.05.2009. izsniegtā Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai, B kategorijas atļauja Nr.RI09IB0041.

¹⁷⁷ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 01.04.2008. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr.RIT-R-II-SEG-42 un B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.RIT-R-B-0624 (izsniegta 22.08.2007.)

¹⁷⁸ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 22.08.2007. izsniegtā Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai, B kategorijas atļauja Nr.RIT-R-B-0624.

¹⁷⁹ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 21.12.2007. izsniegta siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja Nr.RIT-R-II-SEG-22.

piesārņojošas darbības atļaujā¹⁸⁰, un nav uzrādīta viena iekārta, kas ir uzrādīta B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujā¹⁸¹.

4.tabula

**SEG emisijas atļaujās plānotā kurināmā pārsniegums,
salīdzinot ar A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju**

N.p. k.	Operatora nosaukums	SEG atļaujas izdošanas datums, Nr.	Piesārņojošas darbības atļaujas		SEG atļaujā norādītais kurināmais, m³	Piesārņojuma atļaujā norādītais maksimālais kurināmais, m³	SEG atļaujā norādītā kurināmā apjoma pārsniegums, salīdzinot ar piesārņojošās darbības atļauju, m³
			veids	Izdošanas datums, Nr.			
1.	<i>SIA „Ceplis” (reģistrācijas Nr.45103002772)</i>	18.12.2007. Nr.JET-SEG-(II)-06	B	03.09.2004. Nr.JET-7-0035			
	2010.gads				11 500 000	10 500 070	999 930
	2011.gads				13 500 000	10 500 070	2 999 930
	2012.gads				16 000 000	10 500 070	5 499 930
2.	<i>SIA „Cemex”</i> no 2009. līdz 2012.gadam	06.05.2008. Nr.LIT-SEG-II-Nr.7	A	02.03.2009. Nr.LI-09-IA-0001	4 141 054	3 541 056	599 998
3.	<i>SIA „Brocēnu keramika”</i>	17.12.2007. Nr.LIT-SEG-II-Nr.5	B	23.08.2006. Nr.LIT- 21-196B			
	2008.gads				2 378 000	1 945 000	433 000
	no 2009. līdz 2012.gadam				4 157 000	1 945 000	2 212 000
4.	<i>SIA „Jēkabpils siltums”</i>	18.04.2008. Nr.SEG-II-JP1	B	26.01.2010. Nr.DA10IB0007			
	no 2008. līdz 2009.gadam				5 210 000	4 360 000	850 000
	no 2010. līdz 2012.gadam				5 400 000	4 360 000	1 040 000
5.	<i>SIA „Sabiedrība Mārupe”</i>	18.12.2007. Nr.RIT-20-II-SEG-23	B	17.03.2006. Nr.RIT- 20-B-0354			
	no 2008. līdz 2012.gadam				10 186 000	9 900 000	286 000
6.	<i>AS „Grīziņkalns”</i>	21.12.2007. Nr.RIT-R-II-SEG-34	B	22.05.2009. Nr.RI-09-IB-0041			
	2008.gads				3 520 000	3 038 800	481 200
	no 2009. līdz 2012.gadam				7 080 000	3 038 800	4 041 200
7.	<i>SIA „Jūrmalas siltums” (reģistrācijas Nr.40003330156)</i>	13.12.2007. Nr.RIT-20-II-SEG-17	B	16.07.2010. Nr.RI-10-IB-0097			
	no 2011. līdz 2012.gadam				6 700 000	6 192 000	508 000
Kopā					89 772 054	69 820 866	19 951 188

Secinājumi

141.Pārsniedzot lēmumu par SEG emisijas atļaujas izsniegšanas termiņu par piecām līdz 53 dienām, Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes nav ievērojušas normatīvā akta prasības¹⁸².

142.Nenodrošinot iekārtu apsekošanu pirms SEG emisijas atļaujas izsniegšanas, Jelgavas un Liepājas reģionālās vides pārvaldes nav ievērojušas normatīvā akta¹⁸³ prasības un rada risku, ka SEG emisijas atļauja tiek izsniegta operatoram, kura iekārtas neatbilst visiem iesniegumā norādītajiem parametriem, kā rezultātā SEG emisijas kvotas varētu tikt izsniegtas operatoram, kurš iekārtu reāli neizmanto vai arī izmanto neatbilstoši normatīvajiem aktiem¹⁸⁴.

¹⁸⁰ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 15.12.2006. izsniegtā Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai, B kategorijas atļauja Nr.RIT-R-B-0493.

¹⁸¹ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 15.12.2006. izsniegtā Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai, B kategorijas atļauja Nr.RIT-R-B-0493.

¹⁸² Administratīvā procesa likuma 64.pants.

¹⁸³ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 11.¹punkts.

¹⁸⁴ Likums „Par piesārņojumu”, MK 30.11.2010. noteikumi Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” un MK 22.04.2004. noteikumi Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība”.

143. Normatīvajos aktos¹⁸⁵ noteiktie termiņi A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai un SEG emisijas atļaujas izdošanas termiņi nav saskaņoti gadījumos, kad operators iesniedz iesniegumu atļaujai veikt A vai B kategorijas piesārņojošās darbības vienlaikus ar iesniegumu saņemt SEG emisijas atļauju vai gadījumos, kad ir jāveic grozījumi A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā, jo:
- 143.1. normatīvais akts¹⁸⁶ nosaka, ka SEG emisijas atļauju izsniedz pēc A vai B atļaujas izsniegšanas;
 - 143.2. A kategorijas piesārņojošai darbībai atļauju izsniedz ne vēlāk kā 90 dienu laikā no iesnieguma pieņemšanas dienas;
 - 143.3. B kategorijas piesārņojošai darbībai atļauju izsniedz ne vēlāk kā 60 dienu laikā no iesnieguma pieņemšanas dienas;
 - 143.4. SEG emisijas atļauju izsniedz viena mēneša laikā no iesnieguma pieņemšanas dienas.
144. SEG emisijas atļaujās plānoto kurināmo apjomu norādot par 19 9551,188 tūkstošiem m³ jeb 29% vairāk kā operatoriem izsniegtajās A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās noteiktais maksimālais kurināmā patēriņa apjoms, Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes nav ievērojušas:
- 144.1. normatīvā akta¹⁸⁷ prasību, ka SEG emisijas atļaujas nosacījumi ir jāsaskaņo ar attiecīgās iekārtas A vai B kategorijas atļaujas nosacījumiem;
 - 144.2. normatīvā akta¹⁸⁸ prasību, ka atļaujā noteikto emitētās vielas daudzumu noteiktajā laika periodā nedrīkst pārsniegt, tādējādi operatoram radot iespēju pārsniegt maksimāli pieļaujamā kurināmā patēriņa apjomu, kas var ietekmēt cilvēku veselību un vides kvalitāti.
145. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes, SEG emisijas atļaujās un A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādot atšķirīgu informāciju par iekārtu skaitu un veidiem, nav ievērojušas normatīvā akta¹⁸⁹ prasību, ka SEG emisijas atļaujas nosacījumi ir jāsaskaņo ar attiecīgās iekārtas A vai B kategorijas atļaujas nosacījumiem.

Ieteikums

146. Ņemot vērā, ka:

- 146.1. normatīvajos aktos¹⁹⁰ noteiktie termiņi A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai un SEG emisijas atļaujas izdošanas termiņi nav saskaņoti;
- 146.2. ne visos gadījumos ir nodrošināta iekārtu apsekošana pirms SEG emisijas atļaujas izsniegšanas;
- 146.3. vairākos gadījumos SEG emisijas atļaujās norādītā informācija atšķiras no A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanas atļaujā norādītās informācijas,

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt iespēju apvienot A vai B kategorijas piesārņojošās darbības un SEG emisijas atļaujas, tādējādi samazinot Valsts

¹⁸⁵ MK 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 49.pants; Administratīvā procesa likuma 64.pants.

¹⁸⁶ Likuma „Par piesārņojumu” 19.panta trešā daļa un piektā daļa.

¹⁸⁷ Likuma „Par piesārņojumu” 24. panta sestā daļa.

¹⁸⁸ Likuma „Par piesārņojumu” 10.panta ceturrtā daļa.

¹⁸⁹ Likuma „Par piesārņojumu” 24. panta sestā daļa.

¹⁹⁰ MK 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” 49.pants; Administratīvā procesa likuma 64.pants.

vides dienesta reģionālo pārvalžu administratīvo slogu, veicot dažādu iesniegumu par atļaujas saņemšanu salīdzināšanu.

Valsts vides dienesta vienotās dokumentu vadības sistēmas ieviešana

Konstatējumi

147. Normatīvais akts¹⁹¹ nosaka, ka valsts iestādēm jārikojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu.
148. 2007.gadā Valsts vides dienestam no Latvijas vides aizsardzības fonda tika piešķirts finansējums Ls 20 000 apmērā projekta „Vienotās dokumentu vadības sistēmas ieviešana Valsts vides dienesta centrālajā struktūrvienībā un Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē”¹⁹² (turpmāk – Projekts) īstenošanai.
149. Projekta anotācijā¹⁹³ ir norādīts, ka, sākotnēji realizējot dokumentu vadības un kontroles sistēmu kā pilotprojektu, Valsts vides dienesta centrālajā struktūrvienībā un Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē tiks nodrošināta sistēmas aprobācija, pēc tam šo dokumentu vadības sistēmas varēs izmantot arī pārējās Valsts vides dienesta struktūrvienības.
150. Valsts kontrole 2008.gadā likumības revīzijā¹⁹⁴ konstatēja, ka pirms Vienotās dokumentu vadības sistēmas iegādes Valsts vides dienesta centrālā struktūrvienība nebija izstrādājusi plānu (stratēģiju), paredzot vadības sistēmas izpēti, izmēģināšanas, iegādes un uzstādīšanas procesus, kā arī veica nepilnīgu tirgus izpēti, tajā skaitā neveica tirgū pieejamo programmu testēšanu un nebija izveidojusi darba grupu, pieaicinot arī reģionālo vides pārvalžu darbiniekus.
151. Projekta¹⁹⁵ ietvaros 2007.gadā Valsts vides dienests iegādājās lietvedības programmu „OneSystems” Ls 9783 apmērā¹⁹⁶ un noslēdza vienošanos¹⁹⁷ ar uzņēmumu „OneSystems Island EHF” (reģistrācijas Nr.500902-3530) par lietvedības programmas licenču uzturēšanu no 01.04.2008. līdz 31.10.2009., nosakot ikmēneša maksu EUR 509 (Ls 357,73) apmērā¹⁹⁸ par lietvedības programmas „OneSystem” uzturēšanu un apkopi, kā arī nosakot ikmēneša maksu Ls 70 laika periodā no 01.04.2008. līdz 31.12.2008. par lietvedības programmas „OneSystem” atkārtotās programmatūras uzstādīšanu¹⁹⁹. Laika posmā no 01.04.2008. līdz 31.10.2009. par programmas licenču uzturēšanu Valsts vides dienests ir samaksājis Ls 7069²⁰⁰.

¹⁹¹ Likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” 3.panta 1.punkts.

¹⁹² Latvijas vides aizsardzības fonda padomes 02.12.2006. sēdes protokols Nr.14 par projektu „Vienotās dokumentu vadības sistēmas ieviešana Valsts vides dienesta centrālajā struktūrvienībā un Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē”, projekta reģistrācijas Nr.1-08/529/2006.

¹⁹³ Valsts budžeta programmas „Vides aizsardzības fonds” apakšprogrammas „Nozares vides projekti” kapitālie izdevumi 05.09.2006. projekta iesniegums.

¹⁹⁴ Valsts kontroles 01.08.2008. revīzija Nr.5.1-2-61-1/2007 „Dabas resursu nodokļa administrēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”.

¹⁹⁵ Projekts „Vienotās dokumentu vadības sistēmas ieviešana Valsts vides dienesta centrālajā struktūrvienībā un Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē”.

¹⁹⁶ Valsts vides dienesta 30.11.2007. maksājuma uzdevums Nr.07-02277.

¹⁹⁷ OneSystems licences iegādes līgums noslēgts 26.11.2007. starp „OneSystems Island EHF” un Valsts vides dienestu.

¹⁹⁸ OneSystems uzlabojumu, uzturēšanas un apkopes līguma (noslēgts 26.11.2007. starp OneSystems Island EHF un Valsts vides dienestu) 1. pielikums – Maksājuma grafiks Nr.0804017.

¹⁹⁹ OneSystems uzlabojumu, uzturēšanas un apkopes līguma (noslēgts 26.11.2007. starp OneSystems Island EHF un Valsts vides dienestu) 1. pielikums – Maksājuma grafiks Nr.0804017.

²⁰⁰ Valsts vides dienesta 01.07.2008. maksājuma uzdevuma Nr.08-00752; 08.01.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-00034; 30.03.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-00468; 08.04.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-00617; 11.05.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-00740; 13.05.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-00797; 10.06.2009.

- 152.Valsts vides dienestā lietvedības programma „OneSystems” netika ieviesta un no 01.01.2010. Valsts vides dienests lauza līgumu ar „OneSystems” par lietvedības programmas licenču uzturēšanu²⁰¹.
- 153.2009.gadā Valsts vides dienests uzsāka ERAF projekta „Valsts vides dienesta informācijas sistēmas izveidošana”²⁰² īstenošanu, kura mērķis ir izveidot vienotu Valsts vides dienesta Informācijas sistēmu, tai skaitā nodrošinot elektronizētu dokumentu lietvedību.

Secinājums

- 154.Neieviešot projekta²⁰³ ietvaros iepirkto lietvedības programmu „OneSystems” un divus gadus maksājot programmas licenču uzturēšanu maksu, Valsts vides dienests nav ievērojis normatīvā akta²⁰⁴ prasības un rīkojies nelietderīgi ar finanšu līdzekļiem Ls 16 852 apmērā, tādējādi nenodrošinot, ka mērķis ir sasniegts ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu.

3. Pārskatu par SEG emisiju kontrole un SEG emisijas atļauju anulēšana

3.1. Pārskatu par SEG emisiju kontrole

Konstatējumi

- 155.Normatīvais akts²⁰⁵ nosaka, ka operators saņem SEG emisijas atļauju ar nosacījumu, ka operators nodrošina SEG emisijas monitoringu un katru gadu sagatavo *Pārskatu par SEG emisiju*.
- 156.Operators *Pārskatu par SEG emisiju* iesniedz pārbaudei verificētājam²⁰⁶. Verificētāja uzdevums ir konstatēt, vai pārskats nesatur nepilnību, kļūdainu vai nepatiesu informāciju par iekārtu darbību un emisiju.
- 157.Verificētājs 15 darbdienu laikā sagatavo ziņojumu par pārskata pārbaudes rezultātiem.
- 158.Operators katru gadu līdz 15.martam vai 60 dienu laikā pēc emisijas atļaujas anulēšanas, operatora reorganizācijas vai likvidācijas *Pārskatu par SEG emisijām* un ziņojumu par pārskata pārbaudes rezultātiem rakstiski un elektroniski nosūta reģionālajai vides pārvaldei²⁰⁷.
- 159.Reģionālā vides pārvalde 14 dienu laikā izvērtē pārskatu un, ņemot vērā ziņojumu par pārskata pārbaudes rezultātiem, pieņem lēmumu par pārskata apstiprināšanu vai atteikumu apstiprināt pārskatu²⁰⁸.
- 160.Vides pārraudzības valsts birojs lēmumā²⁰⁹ norāda, ka no minētās tiesību normas²¹⁰ neizriet, pēc kādiem kritērijiem reģionālajai vides pārvaldei būtu jāveic *Pārskata par SEG*

maksājuma uzdevums Nr.09-01044; 30.07.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-01655; 01.09.2009. maksājuma uzdevums Nr.09-02171 un 25.08.2009. maksājuma uzdevums Nr.0908010.

²⁰¹ Valsts vides dienesta 23.04.2009. vēstule Nr.2003/23 OneSystems Island EHF.

²⁰² Valsts vides dienesta Eiropas Reģionālās attīstības fonda 23.10.2009. projekta iesniegums Nr.3DP/3.2.2.1.1/08/IPIA/IUMEPLS/009.

²⁰³ Latvijas vides aizsardzības fonda padomes 02.12.2006. sēdes protokols Nr.14 par projektu „Vienotās dokumentu vadības sistēmas ieviešana Valsts vides dienesta centrālajā struktūrvienībā un Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē”, projekta reģistrācijas Nr.1-08/529/2006.

²⁰⁴ Likuma „Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu” 3.panta 1.punkts.

²⁰⁵ Likuma „Par piesārņojumu” 19. panta piektā daļa.

²⁰⁶ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 12.punkts.

²⁰⁷ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 20.punkts.

²⁰⁸ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 21.punkts.

emisijām izvērtēšana un kāda informācija pārvaldei ir jāvē; reģionālās vides pārvaldes funkcija „izvērtēt pārskatu” acīmredzot atšķiras no „pārskata pārbaudes”, kas atbilstoši normatīvajam aktam²¹¹ ir jāveic verificētajam, kurš iesniedz ziņojumu par emisijas pārskata pārbaudes rezultātiem; reģionālā vides pārvalde, pieņemot lēmumu, var izmantot citu informāciju, kas ir tās rīcībā saistībā ar iesniegto *Pārskatu par SEG emisijām*, taču nevar atteikt šāda pārskata apstiprināšanu tikai tādēļ, ka normatīvajā aktā neminēta informācija nav iestādes rīcībā.

161. Normatīvais akts²¹² nosaka, ka iestāde administratīvo aktu pamato ar ārējiem normatīvajiem aktiem; iestāde nedrīkst pamatot administratīvo aktu ar iekšējo normatīvo aktu.
162. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas tiesību akts²¹³ nosaka, ka reģionālā vides pārvalde, pārbaudot operatoru iesniegtos *Pārskatus par SEG emisijām*, ņem vērā, vai izejvielu un palīgmateriālu apjomi atbilst uzskaites žurnālos fiksētajiem apjomiem par pārskata periodu.
163. Reģionālajās vides pārvaldēs netiek sagatavoti dokumenti, kas apliecina, ka *Pārskati par SEG emisijām* tiek pārbaudīti. Pirms lēmuma pieņemšanas par *Pārskata par SEG emisijām* apstiprināšanu reģionālās vides pārvaldes neveic pārbaudes uz vietas pie operatoriem, lai pārbaudītu vai izejvielu un palīgmateriālu apjomi atbilst uzskaites žurnālos fiksētajiem apjomiem.

Gaisa veidlapu un SEG emisijas pārskatu savstarpējās atbilstības pārbaudes

164. Normatīvais akts²¹⁴ nosaka, ka veidlapu “Nr.2 – Gaiss. Pārskats par gaisa aizsardzību” (turpmāk tekstā – *Gaisa veidlapa*) aizpilda operatori, kuriem ir spēkā esoša atļauja A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai vai apliecinājums C kategorijas piesārņojošai darbībai un kuri atbilst regulā²¹⁵ minētajai piesārņojošai darbībai un emitē regulā²¹⁶ minētās piesārņojošās vielas.
165. *Gaisa veidlapu* par iepriekšējo kalendāra gadu personas iesniedz LVĢMC, veidlapā iekļaujamo informāciju līdz 31.janvārim ievadot LVĢMC elektroniskajā datubāzē tiešsaistes režīmā²¹⁷.
166. *Gaisa veidlapā* iekļautās informācijas atbilstību noteiktajām prasībām un veidlapas iesniegšanu noteiktajos termiņos kontrolē Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde, izvērtējot veidlapā sniegto informāciju²¹⁸.

²⁰⁹ Vides pārraudzības valsts biroja 26.09.2006. lēmuma Nr.76 s „Par Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 29.jūnija lēmuma Nr.66 apstrīdēšanu” sadaļas „Faktu konstatējums un izvērtējums” 3.punkts.

²¹⁰ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 21.punkts.

²¹¹ MK 07.09.2004. noteikumi Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju”.

²¹² Administratīvā procesa likuma 67.panta ceturrtā un sestā daļa.

²¹³ Vides ministrijas „Vadlīnijas siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju izsniegšanai, nosacījumu kontrolei un ziņošanas prasību ievērošanai” 2007.gads, 2.nodaļa.

²¹⁴ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 2.2.apakšpunkts.

²¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.[166/2006](#) “Par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu” 1.pielikums.

²¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.[166/2006](#) “Par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu” 2.pielikums.

²¹⁷ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 4.punkts.

²¹⁸ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 5.punkts.

167. Normatīvais akts²¹⁹ nosaka, ka LVĢMC apkopo iesniegto informāciju un katru gadu līdz 15.jūlijam iesniedz Centrālajā statistikas pārvaldē un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā kopsavilkumu par *Gaisa veidlapām*.
168. LVĢMC apkopotajā informācijā Centrālajai statistikas pārvaldei par 2008., 2009. un 2010.gadu ir sniegusi informāciju par kaitīgo vielu izplūdi atmosfērā no stacionāriem avotiem, kurā nav iekļauta informācija par oglekļa dioksīda emisijām.
169. Revīzijā tika konstatēts, ka operatori nav iesnieguši 16 *Gaisa veidlapas*, kas ir 7% no kopumā iesniegtajiem *Pārskatiem par SEG emisijām* (skatīt 3.pielikumu).
170. *Gaisa veidlapā* operatori norāda šādu informāciju²²⁰:
- 170.1. iekārtu limitētās un faktiskās emisijas, t.sk. oglekļa dioksīda emisijas;
 - 170.2. kurināmā izlietojumu pa kurināmā veidiem.
171. Normatīvais akts²²¹ nosaka, ka operators katru gadu līdz 15.martam Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvaldei iesniedz verificētāja pārbaudītu *Pārskatu par SEG emisijām*.
172. *Pārskatā par SEG emisiju* ir jānorāda²²²:
- 172.1. izlietotā kurināmā daudzums pa kurināmā veidiem (kurināmā izmantošana sadedzināšanas iekārtās un tehnoloģiskajās iekārtās);
 - 172.2. iekārtas emitētais oglekļa dioksīda daudzums gaisā.
173. Tiesību akts²²³ nosaka, ka reģionālās vides pārvaldes, pārbaudot operatoru iesniegtos *Pārskatus par SEG emisijām*, pārbauda, vai kurināmā veidi un apjomi atbilst *Gaisa veidlapā* norādītajiem datiem.
174. Vides pārraudzības valsts birojs lēmumā²²⁴ norāda, ka statistikas pārskata iesniegšana vai neiesniegšana nevar ietekmēt *Pārskata par SEG emisijām* apstiprināšanu, jo atbilstoši normatīvajam aktam²²⁵ operatoram bija jāiesniedz tikai un vienīgi pats *Pārskats par SEG emisijām* un verificētāja ziņojums par šo pārskatu.
175. Salīdzinot 2008., 2009. un 2010.gadā operatoru iesniegtajos *Pārskatos par SEG emisijām* un *Gaisa veidlapās* norādītos datus par iekārtas emitēto oglekļa dioksīdu daudzumu un iekārtas izlietoto kurināmā daudzumu, tika konstatēts, ka no 243 gadījumiem:
- 175.1. *Gaisa veidlapās* 112 gadījumos jeb 46% nav norādīts oglekļa dioksīda izmešu daudzums kopumā par 5 215 903 tonnām;
 - 175.2. 14 gadījumos jeb 6% *Pārskatos par SEG emisiju* norādītais iekārtu emitētais oglekļa dioksīda daudzums kopumā ir par 107 533 tonnām mazāks, nekā *Gaisa veidlapās* norādītais emitētais oglekļa dioksīda daudzums un 18 gadījumos iekārtu emitētais oglekļa dioksīda daudzums kopumā ir par 87 412 tonnām lielāks, nekā *Gaisa veidlapās* norādītais emitētais oglekļa dioksīda daudzums;

²¹⁹ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 6.2.apakšpunkts.

²²⁰ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 2.pielikuma „Veidlapa “Nr.2 – Gaisa. Pārskats par gaisa aizsardzību”” 2. un 4.tabula.

²²¹ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 12. un 20.punkts.

²²² MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 2.pielikuma „Pārskats par siltumnīcefekta gāzu emisiju ____gadā” 5. un 10.tabula.

²²³ Vides ministrijas „Vadlīnijas Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju izsniegšanai, nosacījumu kontrolei un ziņošanas prasību ievērošanai”, 2007.gads, 2.nodaļa.

²²⁴ Vides pārraudzības valsts biroja 31.05.2006. lēmums Nr.34 s.

²²⁵ MK 07.09.2004. noteikumi Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju”.

175.3. 30 gadījumos jeb 12% *Pārskatos par SEG emisiju* norādītais iekārtu izlietotais kurināmā apjoms kopumā ir par 52 977 tūkstošiem kubikmetriem un 12 466 307 tonnām mazāks, nekā *Gaisa veidlapās* norādītais iekārtu izlietotais kurināmā apjoms;

175.4. 23 gadījumos jeb 9% *Pārskatos par SEG emisiju* norādītais iekārtu izlietotais kurināmā apjoms kopumā ir par 160 707 tūkstošiem kubikmetriem un 148 984 tonnām lielāks, nekā *Gaisa veidlapās* norādītais iekārtu izlietotais kurināmā apjoms (skatīt 3.pielikumu).

SEG emisijas aprēķini

176.Operatoriem *Pārskatā par SEG emisiju* ir jānorāda pārskata periodā faktiskās oglekļa dioksīda emisijas.

177.Normatīvais akts²²⁶ nosaka, ka operators SEG emisijas aprēķiniem izmanto LVĢMC noteiktos emisijas faktorus vai citus emisijas faktorus, kuru noteikšanas kārtība minēta SEG emisijas atļaujā.

178.LVĢMC izstrādātajā metodikā²²⁷ noteiktie oglekļa dioksīda emisijas faktori atšķiras no operatoriem izsniegtajās SEG emisijas atļaujās norādītajiem emisijas faktoriem.

179.Revīzijā tika konstatēts, ka operatori, aprēķinot faktisko oglekļa dioksīda emisiju, izmanto gan LVĢMC noteiktos emisijas faktorus, gan SEG emisijas atļaujās norādītos emisijas faktorus.

180.Izlases veidā pārrēķinot faktiskās oglekļa dioksīda emisijas gan pēc LVĢMC noteiktā emisijas faktora, gan SEG emisijas atļaujās norādītā emisijas faktora, tika konstatēts, ka faktiskās oglekļa dioksīda emisijas rēķinot pēc LVĢMC noteiktā emisijas faktora kopumā par 19 910 tonnām oglekļa dioksīda ir mazākas, nekā rēķinot pēc SEG emisijas atļaujās norādītā emisijas faktora, skatīt 5.tabulu.

²²⁶ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.1.apakšpunkts.

²²⁷ CO2 emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2010.gada decembris.

Oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas aprēķins pēc metodikā²²⁸ noteiktā oglekļa dioksīda emisijas faktora un SEG emisijas atļaujās norādītā emisijas faktora

Operatora nosaukums	Pārskata periods	Atbilstoši SEG atļaujai, tonnas CO ₂	Atbilstoši metodikai ²²⁹ , tonnas CO ₂	Starpība, tonnas CO ₂	Vidējā emisijas kvotu tirgus cena ²³⁰ , Ls	Ietaupīto emisijas kvotu vērtība, Ls
a/s „Latvenergo” (reģ.Nr.40003032949) TEC2	2008	638 231	630 999	7232	15.57	112 623
a/s „Latvenergo” (reģ.Nr.40003032949) TEC1	2008	329 379	325 756	3623	15.57	56 420
a/s „Rīgas Siltums” (reģ. Nr. 40003286750), iekārta Imanta	2008	213 751	210 799	2952	15.57	45 971
a/s „Liepājas Metalurģs” (reģ.Nr.40003014197)	2009	189 004	186 393	2611	9.23	24 108
a/s „Liepājas Metalurģs” (reģ.Nr.40003014197)	2010	213 624	211 480	2144	10.06	21 574
SIA „Liepājas Enerģija” (reģ. Nr.42103035386) Katlu māja, Tukuma ielā 2	2010	23 627	22 279	1348	10.06	13 564
Kopā		1 607 616	1 587 706	19 910	x	274 260

Secinājumi

181. Lēmumu par *Pārskatu par SEG emisiju* pieņemšanas sistēma ir formāla, jo:

181.1. normatīvajā aktā²³¹ nav noteikts, pēc kādiem kritērijiem reģionālajai vides pārvaldei būtu jāveic *Pārskata par SEG emisijām* izvērtēšana un kāda informācija pārvaldei ir jāvāc, ņemot vērā, ka *Pārskata par SEG emisijām* pārbaudes veic verificētājs;

181.2. reģionālā vides pārvalde, pieņemot lēmumu, var izmantot citu informāciju, kas ir tās rīcībā saistībā ar iesniegto *Pārskatu par SEG emisijām*, taču nevar atteikt šāda pārskata apstiprināšanu tikai tādēļ, ka normatīvajā aktā neminēta informācija nav iestādes rīcībā²³²;

181.3. revidenti neguva pārliecību, ka *Pārskati par SEG emisijām* tiek pārbaudīti;

²²⁸ CO₂ emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2010.gada decembris.

²²⁹ CO₂ emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2010.gada decembris.

²³⁰ Biržas „Bluenext” dati. Pieejami: www.bluenext.eu/publications/tendances.html (aplūkots 01.11.2011., pārrēķināts latos, izmantojot Latvijas bankas noteikto valūtas kursu EUR 1 = Ls 0,702804).

²³¹ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 21.punkts.

²³² Vides pārraudzības valsts biroja 26.09.2006. lēmuma Nr.76 s „Par Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 29.jūnija lēmuma Nr.66 apstrīdēšanu” sadaļas „Faktu konstatējums un izvērtējums” 3.punkts.

- 181.4. neveicot pārbaudes uz vietas pie operatoriem, netiek pārbaudīta iekšējā tiesību aktā²³³ noteiktā prasība – pārbaudīt, vai izejvielu un palīgmateriālu apjomi atbilst uzskaites žurnālos fiksētajiem apjomiem par pārskata periodu;
- 181.5. 60% gadījumu *Pārskatos par SEG emisijām* norādītie dati nesakrīt ar *Gaisa veidlapās* norādītajiem datiem, tādējādi neievērojot iekšējā tiesību aktā²³⁴ noteikto prasību pārbaudīt, vai kurināmā veidi un apjomi atbilst *Gaisa veidlapā* norādītajiem datiem;
- 181.6. 7% gadījumu no kopumā iesniegtajiem *Pārskatiem par SEG emisijām* Valsts vides dienestam nebija iespējams veikt datu salīdzināšanu, jo operatori nebija iesnieguši *Gaisa veidlapas*.
182. Operatoriem *Gaisa veidlapā* pieprasot norādīt informāciju²³⁵ par iekārtu oglekļa dioksīda emisijām un kurināmā izlietojumu pa kurināmā veidiem, tiek nepamatoti palielināts administratīvais slogs, jo:
- 182.1. šī informācija statistikas vajadzībām netiek apkopota;
- 182.2. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes neizmanto *Gaisa veidlapas* operatoru kontroļu veikšanai, kā tas ir noteikts normatīvajā aktā²³⁶, jo:
- 182.2.1. 16 gadījumos jeb 7% operatori, kam atbilstoši normatīvā akta²³⁷ prasībām ir jāiesniedz *Gaisa veidlapa*, to nav iesnieguši;
- 182.2.2. *Gaisa veidlapās* 112 gadījumos jeb 46% operatori nav norādījuši iekārtu oglekļa dioksīda emisijas;
- 182.2.3. *Gaisa veidlapās* 32 gadījumos jeb 13% operatori ir uzrādījuši lielākas vai mazākas oglekļa dioksīda emisijas nekā *Pārskatos par SEG emisijām*;
- 182.2.4. Valsts vides dienests, nav nodrošinājis iekšējā tiesību aktā²³⁸ noteiktās prasības izpildi un nav pārbaudījis, vai *Pārskatos par SEG emisijām* norādītie kurināmā veidi un apjomi atbilst *Gaisa veidlapā* norādītajiem kurināmā veidiem un apjomiem, jo 53 gadījumos jeb 22% *Pārskatos par SEG emisijām* norādītie kurināmā veidi un apjomi atšķiras no *Gaisa veidlapās* norādītajiem datiem.
- 182.3. *Gaisa veidlapās* norādītie dati nav ticami, jo 146 gadījumos jeb 60% norādītie dati atšķiras no *Pārskatos par SEG emisijām* norādītajiem datiem.
183. Valsts vides dienesta reģionālajām vides pārvaldēm nav iespējams izvērtēt *Gaisa veidlapā* sniegtās informācijas atbilstību faktiskajiem datiem, jo *Gaisa veidlapas* iesniegšanas termiņš ir kārtējā gada 31.janvāris, bet verificēti datu par iekārtas darbību tiek iesniegti 1,5 mēnešus vēlāk - līdz kārtējā gada 15.martam, līdz ar to Valsts vides dienests normatīvajā aktā²³⁹ noteikto prasību - kontrolēt *Gaisa veidlapā* iekļautās informācijas atbilstību

²³³ Vides ministrijas „Vadlīnijas siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju izsniegšanai, nosacījumu kontrolei un ziņošanas prasību ievērošanai” 2007.gads, 2.nodaļa.

²³⁴ Vides ministrijas „Vadlīnijas Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju izsniegšanai, nosacījumu kontrolei un ziņošanas prasību ievērošanai”, 2007.gads, 2.nodaļa.

²³⁵ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 2.pielikuma „Veidlapa “Nr.2 – Gaisa. Pārskats par gaisa aizsardzību”” 2. un 4.tabula.

²³⁶ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 5.punkts.

²³⁷ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 2.2.apakšpunkts.

²³⁸ Vides ministrijas „Vadlīnijas Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju izsniegšanai, nosacījumu kontrolei un ziņošanas prasību ievērošanai”, 2007.gads.

²³⁹ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 5.punkts.

noteiktajām prasībām, izvērtējot veidlapā sniegto informāciju, veic formāli, par ko liecina arī 146 gadījumos jeb 60% revīzijā konstatētās atšķirības starp viena veida datiem *Gaisa veidlapās* un *Pārskatos par SEG emisiju*.

184. Normatīvajā aktā²⁴⁰ nosakot, ka operators SEG emisijas aprēķiniem var izmantot oglekļa dioksīda emisijas faktorus no dažādiem avotiem, kuros emisijas faktori vienam un tam pašam kurināmā veidam ir atšķirīgi, nav ievērota konsekvence SEG emisijas aprēķinos, un operatori, kas SEG emisijas aprēķiniem izmanto metodikā²⁴¹ noteiktos oglekļa dioksīda emisijas faktorus, ir aprēķinājuši par 19 910 tonnām mazākas SEG emisijas, nekā rēķinot pēc SEG emisijas atļaujā norādītā oglekļa dioksīda emisijas faktora, tādējādi samazinot nododamo emisijas kvotu skaitu, tādējādi vidēji vienam operatoram ietaupot līdzekļus Ls 45 710 apmērā, ko iespējams ieguldīt SEG emisijas samazināšanas pasākumos.

Ieteikumi

185. Lai novērstu, ka lēmumu par *Pārskatu par SEG emisijām* pieņemšanas sistēma ir formāla, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pilnveidot normatīvo aktu²⁴², nosakot, pēc kādiem kritērijiem reģionālajai vides pārvaldei būtu jāveic *Pārskata par SEG emisijām* izvērtēšana un kāda informācija pārvaldei ir jāiegūst, ņemot vērā, ka *Pārskata par SEG emisijām* pārbaudes veic verificētais un pārvalde atteikt pārskata apstiprināšanu var tikai ar ārējos normatīvajos aktos noteiktajām tiesību normām²⁴³.
186. Valsts vides dienestam pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu tiesību aktā²⁴⁴ noteiktās prasības - pirms lēmumu pieņemšanas par *Pārskatu par SEG emisiju* apstiprināšanas veikt pārbaudes uz vietas pie operatoriem, lai gūtu pārliecību, ka izejvielu un palīgmateriālu apjomi atbilst uzskaites žurnālos fiksētajiem apjomiem ievērošanu.
187. Lai mazinātu administratīvo slogu, operatoriem *Gaisa veidlapās* norādot informāciju²⁴⁵ par iekārtu oglekļa dioksīda emisijām un kurināmā izlietojumu, kas statistikas vajadzībām netiek apkopota, kā arī ņemot vērā, ka Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes neizmanto *Gaisa veidlapas* operatoru kontroļu veikšanai²⁴⁶, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izvērtēt iespēju grozīt normatīvo aktu²⁴⁷, nosakot, ka *Gaisa veidlapās* tiek vadīta informācija tikai par kaitīgo vielu izplūdi atmosfērā no stacionāriem avotiem, kas tiek apkopota statistikas vajadzībām.
188. Lai nodrošinātu konsekvenci faktisko SEG emisiju noteikšanā un samazinot nododamo emisijas kvotu skaitu, tādējādi ietaupot operatoru finanšu līdzekļus, ko iespējams ieguldīt SEG emisijas samazināšanas pasākumos, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pilnveidot normatīvo aktu²⁴⁸, nosakot vienotu oglekļa dioksīda emisijas faktoru, pēc kura operatoriem aprēķināt faktiskās SEG emisijas.

²⁴⁰ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.1.apakšpunkts.

²⁴¹ CO2 emisiju no kurināmā stacionārās sadedzināšanas aprēķina metodika, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2010.gada decembris.

²⁴² MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 21.punkts.

²⁴³ Administratīvā procesa likuma 67.panta ceturrtā un sestā daļa.

²⁴⁴ Vides ministrijas „Vadlīnijas siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju izsniegšanai, nosacījumu kontrolei un ziņošanas prasību ievērošanai” 2007.gads, 2.nodaļa.

²⁴⁵ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 2.pielikuma „Veidlapa “Nr.2 – Gaisa. Pārskats par gaisa aizsardzību”” 2. un 4.tabula.

²⁴⁶ 28.12.2009. MK noteikumu Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām” 5.punkts.

²⁴⁷ 28.12.2009. MK noteikumi Nr.1075 „Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām”.

²⁴⁸ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 8.1.apakšpunkts.

3.2. SEG emisijas atļauju anulēšana

Konstatējumi

189. Normatīvie akti²⁴⁹ nosaka, ka Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde:

189.1. anulē atļauju, ja:

189.1.1. iekārta beidz darbību;

189.1.2. pamatojoties uz operatora iesniegumu, iekārtā vairs neveic normatīvajā aktā²⁵⁰ minētās darbības.

189.2. var anulēt atļauju, ja operators:

189.2.1. ir sniedzis nepatiesu vai maldinošu informāciju;

189.2.2. neievēro atļaujas nosacījumus.

190. Normatīvais akts²⁵¹ nosaka, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pieņem lēmumu nepiešķirt emisijas kvotas operatoram, kuram atcelta SEG emisijas atļauja.

191. Direktīva²⁵², kuras prasības ir jāiestrādā Latvijas normatīvajos aktos līdz 31.12.2012., nosaka, ka bezmaksas kvotas nesadala iekārtām, kuras ir pārtraukušas darbību, ja vien iekārtas operators kompetentajai iestādei (Valsts vides dienestam) uzskatāmi nepierāda, ka iekārtas darbība tiks atsākta konkrēti norādītā un pieņemamā laikā.

192. Revīzijā konstatēts, ka četru operatoru iekārtas ilgāku laiku nedarbojās, bet operatori nav iesnieguši iesniegumus par SEG emisijas atļaujas anulēšanu (skatīt 6.tabulu).

6.tabula

***Operatoru iekārtām, kuras ilgāku laiku nedarbojās,
piešķirtās un nodotās emisijas kvotas***

Operatora nosaukums	Gads	Piešķirtās emisijas kvotas	Nodotās emisijas kvotas
A/S „Grīziņkalns” (reģistrācijas Nr.40003027774)	2008	5 743	83
	2009	5 743	0
	2010	5 743	0
SIA „Līvānu ķieģelis” (reģistrācijas Nr.41503024336); (AS „Lode”) (reģistrācijas Nr.50003032071)	2008	6 296	5260 (t.sk. ražošanā - 5096)
	2009	6 296	118 (t.sk. ražošanā - 0)
	2010	6 296	140 (t.sk. ražošanā - 0)
MSIA „AKD Logistik” (reģistrācijas Nr.50003338541)	2008	11406	0
	2009	11406	0
	2010	11406 ²⁵³	0
SIA „Ligija Teks” (reģistrācijas Nr. 40003063883)	2008	8 045	3 460
	2009	8 045	118
	2010	8 045	0
Kopā		94 470	9 179 (t.sk. ražošanā - 5 179)

²⁴⁹ Likuma „Par piesārņojumu” 28.¹ panta sestā daļa; MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 16. un 17.punkts.

²⁵⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 2.pielikums.

²⁵¹ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta 4.¹ daļas 2.punkts.

²⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 10.a panta 19.punkts (redakcijā, kas spēkā no 05.06.2009., transponēšanas termiņš: 31.12.2012.).

²⁵³ LVGMC 06.04.2010. ir atguvusi 11 406 emisijas kvotas.

AS „Grīziņkalns”

- 193.Revīzijā tika konstatēts, ka verificētāju ziņojumos²⁵⁴ ir norādīts, ka operatora a/s „Grīziņkalns” iekārta 2008.gadā darbojās īslaicīgi – trīs mēnešus, 2009. un 2010.gadā iekārta netika darbināta un piesārņojošās darbības neveica.
- 194.Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, veicot pārbaudes pie operatora:
- 194.1. 24.03.2009.²⁵⁵ konstatēja, ka 2009.gada trešajā ceturksnī operators plāno turpināt ražošanu;
 - 194.2. 26.08.2010.²⁵⁶ konstatēja, ka 2009.gadā ražošana nav veikta un iekārta nav darbināta;
 - 194.3. 01.02.2011.²⁵⁷ konstatēja, ka ražošana netiek veikta;
 - 194.4. 11.10.2011.²⁵⁸ konstatēja, ka ražošanas iekārta ir demontēta un ražošana netiek veikta.
- 195.Operators 14.02.2011.²⁵⁹ informēja Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, ka tuvākajā laikā ir plānots atsākt ražošanu.
- 196.Līdz 01.11.2011. operators Valsts vides dienestam nebija iesniedzis iesniegumu par SEG emisijas atļaujas anulēšanu, jo netiek veiktas piesārņojošās darbības.

SIA „Ligija Teks”

- 197.SIA „Ligija Teks” iekārtai ir izsniegta atļauja B kategorijas piesārņojošajai darbībai²⁶⁰.
- 198.Iekšējais normatīvais akts²⁶¹ nosaka, ka B kategorijas uzņēmumos ir jāveic pārbaudes 1-2 reizes gadā.
- 199.Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde laika posmā no 01.01.2008. – 31.05.2011. pie operatora ir veikusi pārbaudes 03.12.2008. un 03.05.2011.
- 200.Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 03.05.2011. pārbaudē²⁶² konstatēja, ka siltuma ražošana nenotiek kopš 2009.gada oktobra, uzdeva paskaidrot par saimnieciskās darbības plānoto uzsākšanas laiku.
- 201.SIA „Ligija Teks” paskaidrojumā²⁶³ norāda, ka ražošana tiks uzsākta 2011.gada oktobrī, sākoties apkures sezonai, ja tiks atrasts siltumenerģijas pircējs, tad, iespējams, arī ātrāk.

SIA „Līvānu ķieģelis” (AS „Lode”)

- 202.Revīzijā tika konstatēts, ka verificētāju ziņojumos²⁶⁴ par 2009. un 2010.gadu ir norādīts, ka operatora SIA „Līvānu ķieģelis” (AS „Lode”) tehnoloģisko procesu darbība bija

²⁵⁴ 06.02.2009. verificētāja ziņojums par a/s „Grīziņkalns” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2008.gada pārskata pārbaudes rezultātiem; 12.01.2010. verificētāja ziņojums par a/s „Grīziņkalns” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2009.gada pārskata pārbaudes rezultātiem; 19.01.2011. verificētāja ziņojums par a/s „Grīziņkalns” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2010.gada pārskata pārbaudes rezultātiem.

²⁵⁵ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 24.03.2009. pārbaudes akts Nr.217-025/2009.

²⁵⁶ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 26.08.2010. pārbaudes akts Nr.217-076/2010.

²⁵⁷ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 01.02.2011. pārbaudes akts Nr.46-15/2011.

²⁵⁸ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 11.10.2011. pārbaudes akts Nr.217-97/2011.

²⁵⁹ Akciju sabiedrības „Grīziņkalns” (reģistrācijas Nr.40003027774) 14.02.2011. vēstule Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei Nr.007.

²⁶⁰ Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 13.04.2006.izsniegtā atļauja B kategorijas piesārņojošajai darbībai SIA „Ligija Teks”, Nr. RIT-R-B-0375 (derīga līdz 12.04.2011.).

²⁶¹ Rokasgrāmata vides inspektoriem (apstiprināta ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 16.12.2002. rīkojumu Nr. 215), 1.3.daļa.

²⁶² Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 03.05.2011. pārbaudes akts Nr.245-28/2011.

²⁶³ SIA „Ligija Teks” 09.05.2011. paskaidrojums par 03.05.2011. pārbaudes aktu Nr.245-28/2011.

apturēta 2008.gadā, tādēļ iekārta 2009. un 2010.gadā neradīja SEG emisijas no mālu apdedzināšanas.

- 203.Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde līdz 31.05.2011. nebija pieprasījusi informāciju no operatora SIA „Līvānu ķieģelis” (AS „Lode”) par tehnoloģisko iekārtu darbības atsākšanas plāniem.

MSIA „AKD Logistik”

- 204.Revīzijā tika konstatēts, ka verificētāju ziņojumos²⁶⁵ par 2006., 2007. un 2008.gadu ir norādīts, ka operatora MSIA „AKD Logistik” dabas gāzes skaitītājs tika noplombēts 11.11.2005. un attiecīgajos gados dabas gāzes skaitītāja rādījumu izmaiņu nav, līdz ar to nekāda ražošanas darbība netika atsākta.
- 205.MSIA „AKD Logistik” ir likvidēta 05.11.2008.
- 206.Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde 14 dienu laikā izvērtē operatora iesniegto SEG emisijas pārskatu un, ņemot vērā verificētāja ziņojumu par pārskata pārbaudes rezultātiem, pieņem lēmumu par pārskata apstiprināšanu vai atteikumu apstiprināt pārskatu²⁶⁶.
- 207.Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 18.03.2009. ar lēmumu²⁶⁷ apstiprināja MSIA „AKD Logistik” 2008.gada pārskatu par SEG emisiju, nekonstatējot, ka operators uz šo brīdi jau ir likvidēts.
- 208.Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 22.03.2010. ar lēmumu²⁶⁸ atcēla SEG emisijas atļauju MSIA „AKD Logistik”, jo operators ir sniedzis nepatiesu informāciju, 10.10.2007. iesniedzot iesniegumu SEG emisijas atļaujas saņemšanai, jo 12.09.2007. operators jau bija pārdevis SEG emisijas atļaujas iesniegumā norādītās iekārtas, tādēļ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 31.03.2010. ar lēmumu²⁶⁹ anulēja emisijas kvotas MSIA „AKD Logistik” 2010., 2011. un 2012.gadam.

Secinājumi

- 209.Neveicot pārbaudes uzņēmumos atbilstoši iekšējā normatīvajā aktā²⁷⁰ noteiktajam pārbaužu veikšanas biežumam un novēloti iegūstot paskaidrojumu no operatoriem par saimnieciskās darbības neveikšanas iemesliem, Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes savlaicīgi negūst informāciju par operatoru turpmākajiem plāniem atsākt iekārtu darbību, tādējādi netiek savlaicīgi uzsākts emisijas kvotu atcelšanas process iekārtām, kam vairs nav nepieciešamas emisijas kvotas.

²⁶⁴ 21.02.2007. verificētāja ziņojums par MSIA „AKD Logistik” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2006.gada pārskata pārbaudes rezultātiem; 11.02.2008. verificētāja ziņojums par MSIA „AKD Logistik” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2007.gada pārskata pārbaudes rezultātiem; 06.03.2009. verificētāja ziņojums par MSIA „AKD Logistik” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2008.gada pārskata pārbaudes rezultātiem.

²⁶⁵ 21.02.2007. verificētāja ziņojums par MSIA „AKD Logistik” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2006.gada pārskata pārbaudes rezultātiem; 11.02.2008. verificētāja ziņojums par MSIA „AKD Logistik” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2007.gada pārskata pārbaudes rezultātiem; 06.03.2009. verificētāja ziņojums par MSIA „AKD Logistik” siltumnīcefekta gāzu emisiju 2008.gada pārskata pārbaudes rezultātiem.

²⁶⁶ MK 07.09.2004. noteikumu Nr.778 „Kārtība, kādā tiek veikts siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings, kā arī pārbaudīti un apstiprināti ikgadējie pārskati par siltumnīcefekta gāzu emisiju” 21.punkts.

²⁶⁷ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 18.03.2009. lēmums Nr.34s par MSIA „AKD LOGISTIK” pārskata par siltumnīcefekta gāzu emisiju 2008.gadā apstiprināšanu.

²⁶⁸ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 22.03.2010. lēmums Nr.36s par MSIA „AKD LOGISTIK” siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas Nr.RIT-R-II-SEG-08 atcelšanu.

²⁶⁹ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 31.03.2010. lēmums Nr.33.

²⁷⁰ Rokasgrāmata vides inspektoriem (apstiprināta ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 16.12.2002. rīkojumu Nr. 215), 1.3.daļa.

210. Normatīvajam aktam²⁷¹ nosakot, ka SEG emisijas atļauju var anulēt, tikai pamatojoties uz operatora iesniegumu, Valsts vides dienestam nav tiesību anulēt SEG emisijas atļauju pat tad, ja operators ilgstoši neveic ražošanu un neizmanto iekārtu, tādējādi laika posmā no 2008. līdz 2010. gadam četri operatori, kuri bija apturējuši iekārtu darbību, neizmantoja 85 291 emisijas kvotas jeb 90% no piešķirtajām emisijas kvotām, kas emisijas kvotu atcelšanas gadījumā varētu tikt piešķirtas citiem operatoriem.
211. Ņemot vērā, ka Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde savlaicīgi nekonstatēja, ka operators MSIA „AKD Logistik” ir likvidēts, un neziņoja LVĢMC, likvidētā operatora pilnvarotie pārstāvji pārdeva 11 406 emisijas kvotas, kuru vidējā tirgus cena pārdošanas brīdī bija EUR 107 901 jeb Ls 75 833, tādējādi valsts attiecīgi zaudēja iespēju piešķirt 11 406 emisijas kvotas citiem uzņēmumiem.

Ieteikums

212. Lai bezmaksas emisijas kvotas tiktu piešķirtas tikai tām iekārtām, kuras darbojas pastāvīgi, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai normatīvajos aktos iestrādāt Eiropas Savienības direktīvas²⁷² prasību, ka SEG emisijas atļauju reģionālās vides pārvaldes var anulēt arī tajos gadījumos, ja darbību pārtraukušo iekārtu operators Valsts vides dienestam uzskatāmi nepierāda, ka tās darbība tiks atsākta konkrēti norādītā un pieņemamā laikā.

4. Emisijas kvotu pārskaitīšanas un nodošanas uzraudzība

4.1. Emisijas kvotu pārskaitīšanas termiņi

Konstatējumi

213. Normatīvie akti²⁷³ nosaka, ka LVĢMC katru gadu līdz 28. februārim proporcionāli sadala attiecīgā perioda kopējo emisijas kvotu daudzumu katram perioda gadam un pārskaita to uz operatora kontu SEG emisijas vienību reģistrā vai piešķirtās emisijas kvotas kārtējam gadam ieskaita operatora kontā septiņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par emisijas kvotu piešķiršanu, bet ne agrāk kā kārtējā gada 28. februārī un ne vēlāk kā kārtējā gada 24. decembrī.
214. Normatīvie akti²⁷⁴ nosaka, ka operators katru gadu līdz 30. aprīlim nodod LVĢMC emisijas kvotas, kas atbilst iepriekšējā kalendārajā gadā iekārtas emitētajam SEG daudzumam (kas izriet no apstiprinātā pārskata par SEG emisiju), savukārt LVĢMC SEG emisijas vienību reģistrā anulē ekvivalentu emisijas kvotu daudzumu.
215. LVĢMC revīzijas laikā varēja iesniegt informāciju no SEG emisiju reģistra datiem²⁷⁵ tikai par 2008. un 2009. gadā operatoriem pārskaitītajām emisijas kvotām.
216. No 178 LVĢMC 2008. un 2009. gadā veiktajiem emisijas kvotu pārskaitījumiem 33 gadījumos jeb 19% gadījumu emisijas kvotas ir pārskaitītas pēc normatīvajos aktos²⁷⁶

²⁷¹ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 16.punkts.

²⁷² Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, 10.a panta 19.punkts (redakcijā, kas spēkā no 05.06.2009., transponēšanas termiņš: 31.12.2012.).

²⁷³ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta piektā un sestā daļa;

MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārtība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 13.punkts.

²⁷⁴ Likuma „Par piesārņojumu” 32.³ panta pirmā daļa;

MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārtība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 16.1. apakšpunkts.

²⁷⁵ 05.08.2011. pieņemšanas un nodošanas akts.

²⁷⁶ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta piektā un sestā daļa;

noteiktajiem termiņiem – vidēji par 58 dienām vēlāk. Savukārt no 33 gadījumiem deviņos gadījumos emisijas kvotas ir pārskaitītas uz operatoru kontiem pēc 30.aprīļa, bet Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumi bija pieņemti līdz 2009.gada 3.aprīlim.

- 217.Līdz 2009.gada beigām Eiropas Komisija pieņēma savus iekšējos lēmumus par emisijas kvotu sadales plānu un to grozījumu augšupielādi Eiropas Savienības SEG emisijas reģistrā, lai LVĢMC varētu veikt emisijas kvotu pārskaitījumus.
- 218.Revīzijā ir konstatēti divi gadījumi, kad LVĢMC ir veikusi emisijas kvotu pārskaitīšanu operatoriem, kuriem ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumiem ir anulētas emisijas kvotas (skatīt 7.tabulu).

7.tabula

Gadījumi, kad LVĢMC ir veikusi emisijas kvotu pārskaitīšanu operatoriem, kuriem ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumiem ir anulētas emisijas kvotas

VARAM lēmuma par kvotu anulēšanu datums	LVĢMC emisijas kvotu pārskaitīšanas datums	Pārskaitītās emisijas kvotas	Konstatējumi
09.02.2009. ²⁷⁷ (anulētas SIA „Līvberzes Enerģija” (reģistrācijas Nr.0003626153) piešķirtās emisijas kvotas)	21.02.2009.	492	LVĢMC kļūdu ir labojusi 26.05.2009.
27.08.2010. ²⁷⁸ (anulētas SIA „Ludzas Bio-Enerģija” (reģistrācijas Nr.40003452811) piešķirtās emisijas kvotas)	03.01.2011.	100	LVĢMC kļūdu ir labojusi 22.11.2011.

Secinājums

219.LVĢMC nenodrošina savlaicīgu emisijas kvotu pārskaitīšanu operatoriem, jo:

- 219.1. no 178 LVĢMC 2008. un 2009.gadā veiktajiem emisijas kvotu pārskaitījumiem 33 gadījumos jeb 19% emisijas kvotas ir pārskaitītas, neievērojot normatīvajos aktos²⁷⁹ noteiktos termiņus un vidēji termiņi šajos gadījumos ir nokavēti par 58 dienām, kas liedza operatoriem laicīgi veikt darbības ar emisijas kvotām; šī situācija pastāvēja līdz 2009.gada beigām, jo Eiropas Komisija pieņēma savus iekšējos lēmumus par emisijas kvotu sadales plānu un to grozījumu augšupielādi Eiropas Savienības SEG emisijas reģistrā, lai LVĢMC varētu veikt emisijas kvotu pārskaitījumus;
- 219.2. no 33 gadījumiem deviņos gadījumos emisijas kvotas ir pārskaitītas uz operatoru kontiem pēc 30.aprīļa, lai gan Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumi bija pieņemti līdz 2009.gada 3.aprīlim, tādējādi varēja tikt ietekmēta operatoru spēja līdz 30.aprīlim nodod LVĢMC bezmaksas emisijas kvotas;
- 219.3. divos gadījumos LVĢMC ir veikusi emisijas kvotu pārskaitīšanu operatoriem, kuriem ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas lēmumiem jau ir bijušas anulētas emisijas kvotas.

MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 13.punkts.

²⁷⁷ Vides ministrijas 09.02.2009. lēmums Nr.16.

²⁷⁸ Vides ministrijas 27.08.2010. lēmums Nr.36.

²⁷⁹ Likuma „Par piesārņojumu” 32.² panta piektā un sestā daļa;

MK 03.08.2004. noteikumu Nr.661 „Kārība, kādā notiek darbības ar emisijas kvotām un tiek veidoti iekārtu kopfondi” 13.punkts.

4.2. Informācija par SEG emisijas atļaujām un to anulēšanu

Konstatējumi

220. Normatīvais akts²⁸⁰ nosaka, ka sabiedrībai ir pieejami SEG emisijas atļauju nosacījumi, ikgadējie SEG emisijas pārskati, kā arī informācija par monitoringa un pārbaudes rezultātiem.
221. Normatīvais akts²⁸¹ nosaka, ka LVĢMC savā mājas lapā ievieto Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes izdoto SEG emisijas atļauju nosacījumus un to grozījumus.
222. LVĢMC mājas lapā uz 01.11.2011. no 87 iekārtām nav ievietotas 17 jeb 20% operatoru iekārtu SEG emisijas atļaujas.
223. LVĢMC mājas lapā uz 01.11.2011. no 11 iekārtām, kas ir izstājušās no Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, četrām iekārtām jeb 36% gadījumu nav ievietoti lēmumi par SEG emisijas atļaujas anulēšanu.

Secinājums

224. LVĢMC mājas lapā uz 01.11.2011. no 87 iekārtām nav ievietotas 17 jeb 20% operatoru iekārtu SEG emisijas atļaujas, kā arī no 11 iekārtām, kas ir izstājušās no Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, četrām iekārtām jeb 36% gadījumu nav ievietoti lēmumi par SEG emisijas atļaujas anulēšanu, nav ievērotas normatīvo aktu²⁸² prasības, kā rezultātā sabiedrība netiek informēta par operatoru darbībām.

Ieteikums

225. Lai sabiedrība tiktu informēta par operatoru darbībām, LVĢMC aktualizēt mājas lapā pieejamo informāciju, regulāri ievieojot aktuālos dokumentus par operatoru darbību Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

J.Salienieks

Revīzijas grupa:

valsts revidente

L.Mikanovska

valsts revidente

I.Priedīte

SASKAŅOTS

Sektora vadītāja

A.Feldmane

Departamenta direktore

M.Salgrāve

²⁸⁰ Likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta trešā daļa.

²⁸¹ MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 20.punkts.

²⁸² Likuma „Par piesārņojumu” 32.⁷ panta trešā daļa; MK 22.04.2004. noteikumu Nr.400 „Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas pieteikšanas un izsniegšanas kārtība” 20.punkts.

**Piesārņojošo darbību iekārtas, kurām obligāti jāpiedalās
Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā²⁸³**

1. *Enerģētikā:*

- 1.1. sadedzināšanas iekārtas, kuru nominālā ievadītā siltuma jauda pārsniedz 20 megavatus, izņemot bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas;
- 1.2. minerāleļļas attīrīšanas un rafinēšanas iekārtas;
- 1.3. koksa krāsnis;

2. *Melno metālu ražošanā un apstrādē:*

- 2.1. iekārtas metālu rūdu, arī sulfīdu rūdu, apdedzināšanai un kausējumam iegūšanai;
- 2.2. iekārtas čuguna vai tērauda pirmreizējai vai atkārtotai kausēšanai, ieskaitot nepārtraukto izliešanu, kuru jauda pārsniedz 2,5 tonnas stundā;

3. *Minerālu izstrādājumu ražošanā:*

- 3.1. iekārtas klinkera cementa ražošanai rotācijas krāsnīs, kuru ražošanas jauda pārsniedz 500 tonnas produkcijas dienā, vai iekārtas kaļķu ražošanai rotācijas krāsnīs, kuru ražošanas jauda pārsniedz 50 tonnas produkcijas dienā, vai citu veidu krāsnis kaļķu ražošanai, kuru ražošanas jauda pārsniedz 50 tonnas produkcijas dienā;
- 3.2. iekārtas stikla, arī stikla šķiedras, ražošanai, kuru kausēšanas jauda pārsniedz 20 tonnas dienā;
- 3.3. iekārtas apdedzināto māla izstrādājumu, arī jumta kārniņu, ķieģeļu, ugunsizturīgo ķieģeļu, flīžu, krāsns podiņu vai porcelāna, ražošanai, kuru ražošanas jauda pārsniedz 75 tonnas gatavās produkcijas dienā vai kuru apdedzināšanas krāsns tilpums ir lielāks par 4 kubikmetriem un apdedzināšanas krāsnī var ievietot vairāk nekā 300 kilogramu produkcijas uz vienu krāsns kubikmetru;

4. *Citās nozarēs:*

- 4.1. iekārtas celulozes ražošanai no koksnes vai citām šķiedrvielām;
- 4.2. iekārtas papīra vai kartona ražošanai, kuru ražošanas jauda pārsniedz 20 tonnas produkcijas dienā.

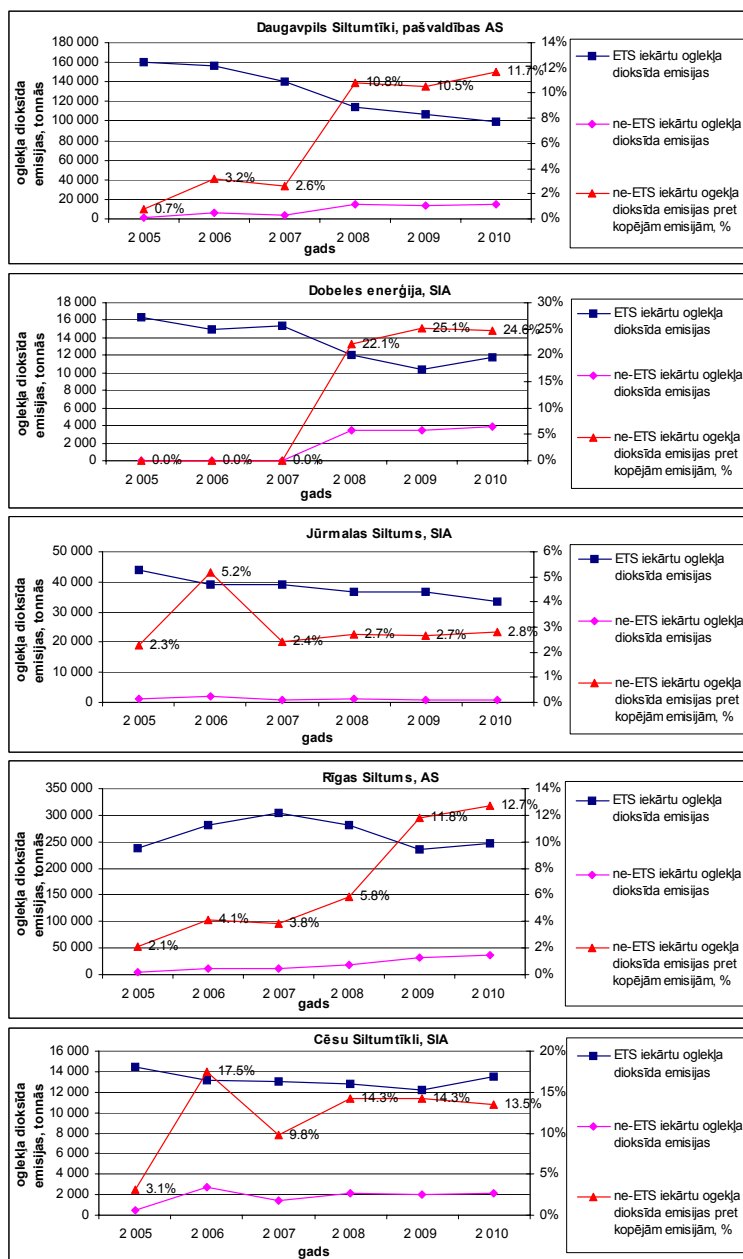
Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

J.Salienieks

²⁸³ Likuma „Par piesārņojumu” 2.pielikums „Piesārņojošas darbības (iekārtas), kurām nepieciešama siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja”.

02.12.2011. revīzijas ziņojumam Nr.5.1-2-7/2011

Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) oglekļa dioksīda emisiju pārnese uz mazākas jaudas ārpus sistēmā esošām iekārtām (ne-ETS)

3.pielikums

02.12.2011. revīzijas ziņojumam Nr.5.1-2-7/2011

***Oglekļa dioksīda (CO₂) un kurināmā apmēra salīdzinājums no 2008.-2010.gadam
Pārskatos par SEG emisijām un Gaisa veidlapās***

Reģionālā vides pārvalde (RVP)	Pārskati par SEG emisijām										2 - gaisa atskaite			RVP pārbaudīto Pārskatu par SEG emisijām skaits	Pārskati par SEG emisijām, kuros dati nesakrīt ar Gaisa veidlapām	
	CO ₂ , salīdzinot ar Gaisa veidlapām				Kurināmais, salīdzinot ar Gaisa veidlapām						Nav uzrādīts CO ₂		Nav iesniegta		Skaits	%
	skaits	Mazāk CO ₂ , t	skaits	Vairāk CO ₂ , t	skaits	Mazāk, t	Mazāk tūkst. m ³	skaits	Vairāk, t	Vairāk, tūkst. m ³	Skaits	CO ₂ , t	Skaits			
Daugavpils RVP	-	-	1	905	1	-	3 116	1	567	-	22	332 975	-	24	23	96%
Jelgavas RVP	2	7 968	3	12 231	2	301	-	1	215	-	22	187 138	-	28	27	96%
Lielrīgas RVP	7	67 879	5	49 346	14	12 448 241	22 613	13	147 282	309	34	3 328 088	11	108	51	47%
Liepājas RVP	-	-	5	16 847	5	1 923	27 135	2	789	-	4	1 116 863	-	18	9	50%
Madonas RVP	-	-	-	-	1	15 090	-	3	14	160 398	9	33 397	-	9	4	44%
Rēzeknes RVP	-	-	1	115	-	-	-	-	-	-	10	62 181	3	15	12	80%
Valmieras RVP	3	30 180	-	-	4	437	95	1	70	-	1	6 040	-	21	13	38%
Ventspils RVP	2	1 506	3	7 967	3	315	18	2	47	-	10	149 221	2	20	7	35%
Kopā	14	107 533	18	87 411	30	12 466 307	52 977	23	148 984	160 707	112	5 215 903	16	243	146	60%

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

J.Salienieks